

De beteekenis van de inneming van den Briel door de Watergeuzen, door Joh. H. Been. — De begrafenis van Shackleton. — De nieuwe Wagenbrug te 's-Gravenhage gereed. — De a. s. Conferentie te Genua.

No. 39
(13)
29 Maart
1922.
PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S
17½ CENT.

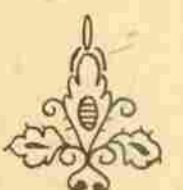
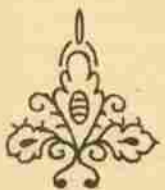
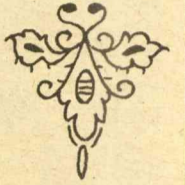
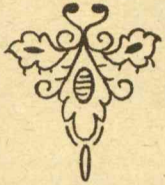
Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

BELGIË-NEDERLAND

Op deze pagina brengen wij een tweetal interessante spelkieken van den Zondag 1.1. te Antwerpen gespeelden voetbalwedstrijd België-Nederland, dien de Belgen met 4—0 wonnen.

DE BETEEKENIS VAN DE INNEMING VAN DEN BRIEL DOOR DE WATERGEUZEN

DOOR JOH. H. BEEN

De Hertog van Alva.

Daar zijn van die droomen, waarin men al maar iets najaagt, en als men 't háást gegrepen heeft, wordt men wakker en is het uit. Zoo ging het ook met dat, wat ik zou willen noemen „de Droom van Karel den Stouten”:

al de Nederlanden één groot en machtig rijk. Telkens is dat een fatamorgana gebleken. En toen onze groot- of over-grootouders het werkelijk beleefden, dat de zeventien gewesten één- en ondeelbaar schenen geworden te zijn, onder een Koning uit het Huis van Oranje, bleek dat ook weldra een waan geweest te zijn. Slechts vijftien jaren duurde die schepping van het Congres van Weenen, en van het begin af was het toch geen vereeniging: immers twee naties, die beiden per slot van rekening blijde waren, dat de knellende band verbroken werd.

Onder Karel V was het een heel eind de goede richting uitgegaan. Zeker, de verschillende hertogdommen en graaf-

schappen en heerlijkheden der Nederlanden waren nog niet tezamengesmolten tot één rijk. Maar een *Rijk* was het toch wel, die Bourgondische Kreits, onder een machtig gezag. En het ging goed onder Keizer Karel V, ten minste naar den vleeze, en dat is een der voorwaarden, waaronder men zich in een vaderland thuis gevoelt. Nog een paar van zulke Habsburgers, die, evenals de Bourgondiërs, altijd het daarheen zouden voeren, om een gevoel van saamenhoorigheid over die nog verdeelde zinnen te brengen — gelijk later, in ons Heldentijdperk, de strategen Maerten Harpertsz. Tromp en Michiel de Ruijter de Hollandsche en Zeeuwsche en Fransche vlootjes in de wereldberoemde Nederlandsche zeemacht wisten om te scheppen — en de Droom van Karel den Stouten ware in vervulling gekomen: het machtige Rijk der Zeventien Vereenigde Nederlanden.

Toen is die noodlottige samenkoppeling met Spanje gekomen, en — voor de Nederlanden althans — de antinationale regeeringspolitiek van Philips II van Spanje, die in de geschiedenis van dat koninkrijk tot de grootste vorsten moge behoord hebben, maar na wiens regeering dan toch Spanje in een onbeduidendheid verzonk, welke dat ridderlijk-vrome volk niet verdiende, terwijl wel de Zeven Provinciën oprezen als een gestarnte van den eersten rang, maar op den duur te klein van omvang en bevolking om . . . het ideaal te bereiken van den Droom van Karel den Stouten.

We weten allen, hoe koning Philips in zijn poging, om ons vaderland zoo te zeggen tot een Spaansche provincie te maken, het domste deed, wat iemand, die de Nederlanders naar zijn zin wil zetten, met eenige mogelijkheid doen kon: den hertog van Alva zenden, die met ijzeren vuist ons

Willem van Blois van Treslong, admiraal van Zeeland

De landing der Watergeuzen. (Naar een schilderij van Waldorp in de Burgemeesterskamer van het Stadhuis in Den Briel)

moest dwingen zijn wil te volgen. „'t Is de ware geartheid der vrije Nederlanden, dat zij uit dwang niets, maar met vriendelijkheid alles willen doen, ja meer doen dan zij beloven”. Plaats tegenover deze uitspraak die, welke aan Alva toegeschreven wordt: „Ik heb wel een volk van ijzer klein gemaakt, zou het me dan niet met een volk van boter gelukken?” En wel is daarop altijd geantwoord, dat boter door de vingers glijdt, maar vergeten mag en kan nooit worden, wat ons volk onder dat tirannieke bestuur geleden heeft. Misschien zelfs langer dan te verwachten was. Want er is in ons bloed veel water, en eer het phlegma der Nederlanders uitgeput is, moet het aan de zeekust vele malen van ebben en van vloeien geweest zijn.

Wij allen weten, ook al sedert onze kinderjaren, dat het prins Willem van Oranje was, die met zijn broeders den strijd aanbond met de Spanjaarden. Koel redeneerende lieden konden toen al voorspellen, dat zoo iets op een nederlaag moest uitloopen, want de Spanjaarden stonden bekend als de beste soldaten ter wereld en de hertog van Alva als een der uitnemendste veldheeren, al had ook hij zijn bedillers. Na de kleine zegepraal bij Heiligerlee op een der onderbevelhebbers, volgde de verpletterende nederlaag bij Jemmingen door Alva in eigen persoon toegebracht, en een wijle later de ontbinding van 's Prinsen leger door de uitnemende tactiek van Alva. Toen lag het land geheel onderworpen voor de willekeur van Alva. Wel gaf de Prins de hoop nog niet op. Was het schaakspel verloren, hij, de schrandere, durfde nog wel een nieuw opzetten, althans er plannen voor maken. Maar zijn pionnen waren toch voor het meerendeel huurlingen. Het volk zèlf, in zijn geheel, moest opstaan en in verzet komen. En daarin zat 'm nu juist de moeilijkheid. Wie zich durfde roeren, werd onmiddellijk neergedrukt, en wijl de lieden evenveel van de ruwheid en plunderzucht der huurtroepen te lijden hadden als van die der Spaansche soldaten, vonden althans zij, die niet bij de grenzen woonden, dus niet onmiddellijk in het voor

De bestorming van de Noordpoort door de Watergeuzen.

of tegen betrokken werden, het maar beter zich niet te bewegen, wat niet hetzelfde beteekent als zich maar rustig houden. Zij waren de neutralisten, aan wie de Watergeuzen zulk een hekel hadden.

De Watergeuzen . . . !

Neen, te land was het eigenlijk niet mogelijk de Spaansche legermacht te weerstaan. Maar geheel anders stond het geschapen ter zee. Daar bezat Spanje geen voldoende macht, om het wijde water van die Piraten te zuiveren, eenvoudig omdat zijn zeemacht dezer dagen opgehouden werd in de Middellandsche Zee door den oorlog met de Turken, voor wie meer dan eenmaal geheel de Christenheid gebeeft had.

Zoo kwam het, dat de Watergeuzen op hun tweemastige vliebooten vrijwel de baas konden spelen op de Noordzee, en van daaruit hun gevreesde „landgangen” ondernemen. Dan kregen zij meer dan eens te maken met de militaire landmacht en trokken zich haastig terug, niet zonder hun sporen te hebben achtergelaten, heshen de zeilen, en lachten de Spanjaarden wat uit, die hen daar niet konden volgen.

De Watergeuzen waren een groote last voor de ingezetenen, niet alleen door die landgangen, maar ook omdat zij schatting hieven van de koopvaardij. Uit den Mobilisatie-tijd van 1914—1918 weten wij nog maar al te goed wat het zeggen wil, als onze koopvaart van alle zijden bedreigd of gehinderd wordt, welke zware dagen dat voor den handel zijn en hoe het geheele maatschappelijke leven daardoor uit zijn verband wordt gerukt. Alle vergelijkingen gaan min of meer mank, maar door deze herinnering hoop ik toch eenigszins u te doen gevoelen, welk een schrik er óók bij de Nederlanders, voor de Watergeuzen in zat.

Om den zee-oorlog vol te houden, hadden de Watergeuzen een of meer afzet-gebieden noodig, waar zij den buit te gelde konden maken en victualie opdoen. Dat ging in Emden, maar vooral in Engeland. Wel waren beide gebieden neutraal, maar zowel de Graven van Emden als de Koningin van Engeland zagen heel veel door de vingers, zelfs zooveel, dat de Spaansche regeering hen nu en dan op de vingers moest tikken.

Het minst gevoelig daarvoor behoefde zich koningin Elisabeth te toonen. Haar rijk lag te geïsoleerd, dan dat zij, zoolang aan de Spanjaarden in de Noordzee een flinke zeemacht ontbrak, zich veel om de betoogen van dien kant behoefde te bekommeren. Klaagde de Spaansche gezant over het begunstigen der Geuzen, dan toonde zich de Koningin daar zeer verwonderd over, maar zegde nader onderzoek toe, wat natuurlijk op de lange baan geschoven werd. De Engelsche gezant in Frankrijk kreeg de instructie mee, om in het geheim de Watergeuzen te begunstigen, maar dat in het openbaar ten stelligste te ontkennen. Bij dit alles verlieze men niet uit het oog, dat de Geuzen nader bij de Engelschen stonden dan de Spanjaarden.

Het een zoowel als het andere prikkelde Alva ten zeerste, maar hij moest tegenover de Engelsche regeering zich inbinden, doen alsof hij niet begreep om den tuin geleid te worden en zich enkel bepalen tot vertoogen.

Doch toen de zeemacht uit Spanje Noordwaarts kwam stevenen, werden zijn vertoogen van dien aard, dat er wel naar geluisterd moest worden, met het gevolg, dat in het laatst van Maart 1572 de Engelsche havens voor de Watergeuzen gesloten werden verklaard. Wel hield Elisabeth nog een slag om den arm, door te bepalen, dat zonder voorkennis van haar Bijzonderen Raad er geen geweld tegen hen gebruikt mocht worden, maar daarvan zullen de ballingen wel onkundig geweest zijn. Ten minste zij verlieten met zulk een promptheid de Engelsche kusten, dat er niet eens voldoende gezorgd was voor victualie.

Ballingen . . . dat waren zij nu, wat stond hun te doen? Een voortdurende herhaling der landgangen? Want zij konden toch enkel niet van den zeewind leven! O, heel hun hart zwol van haat tegen de neutralisten. Waarom waren zij niet zoo gelukkig als de Fransche Hugonoten, die in La Rochelle, of gelijk men toen ook wel zeide en schreef: Rotsel, een sterke zeehaven bezaten, daaruit hun tochten ondernamen, om er wederom in te kunnen terugkeeren? Welnu, het zou dan hier ook spoedig een worsteling worden, en wel onder de ongunstigste omstandigheden! — om het bezit van zulk een havenplaats, of anders . . . ondergaan!

Niet voor den eersten keer was dit verlangen bij de Geuzen opgekomen. In de laatste twee jaren waren herhaaldelijk den Briel, Enkhuizen, Vlissingen en welke andere zeeplaatsen al meer genoemd, zelfs plannen gevormd, aanslagen beraamd, die onbegonnen of mislukt waren. Gewoonlijk neemt men aan ook aan, dat de Geuzen nu noordwaarts zeilden met het doel zich van Enkhuizen of Texel meester

De Brielse Toren, waarop na de inname der stad de Kapervlag gheschen werd.

te maken. 't Is de vraag, waartoe de wanhoop een mensch al brengen kan, maar zeker ware dit in deze omstandigheden een onbezonnen daad geweest. Zij telden niet meer dan 500 koppen, pas had Treslong zich op het kantje af uit het ijs bij Vlieland kunnen redden, waar zijn schip om zoo te zeggen door Jan Simonsz. Rol belegerd was, terwijl de toegang tot de Zuiderzee bewaakt werd door den admiraal Boshuyzen. Sedert het verbranden van het journal van kapitein Adam van Haren (hopman Daam) kan men in deze geen zekerheid meer verkrijgen. Doch één zekerheid is er althans: men had op de vloot gebrek aan levensmiddelen, zelfs was er op enkele schepen zoo goed als geen eten meer. Daarom lag het voor de hand, dan men de korenvloot, die uit de Oostzee zou komen, tegemoet zeilde, om haar in de Sont op te wachten. Voor het lapje ging het met den Zuid-Oosten wind, die weldra door het Zuiden heen naar het Zuid-Westen

De opgegraven fundamenteën der Noordpoort.

shoof, vervolgens naar het Westen en het Noord-Westen ruimde, een echte draaistorm dus, waardoor het hun onmogelijk gemaakt werd verder te reizen en zij, op de hoogte van Noordwijk-aan-Zee gekomen, op hun weg moesten terugkeeren.

Hoe zij ertoe gekomen zijn, om de gevaarlijke kust niet te ontvlieden, wat ieder verstandig en ervaren zeeman gedaan zou hebben met een Noord-Westerstorm, maar intengendeel, over de droogten voor den breeden Maasmond heen dezen binnen te zeilen, kan alleen verklaard worden, indien zij geweten hebben (wat door hun spionnestelsel wel zoo geweest zal zijn), dat er voor den Briel een koopvaardijvloot zeilree lag, maar die door den tegenwind nu vanzelf teruggehouden moest worden. In dat geval zal de

honger hen ertoe gedreven hebben dit graantje te pikken. Wat echter hun neus voorbij ging, omdat die koopvaarders, de binnenvallende schepen opmerkende en niet vertrouwende, alleen de zeilen behoefden te hijschen en het anker te winden, om voor het windje naar Rotterdam te zeilen, waar zij alles in rep en roer brachten door de tijding, dat de Watergeuzen den Mond van de Maas waren binnengevallen.

Nu, die Watergeuzen waren daar in geen aangename positie achtergebleven. Op het eiland Voorne lag den Briel, een vesting zonder Spaansch garnizoen, maar met een gewapende burgerij of schutterij, waarvan het gevoelen niet juist bekend was. Bovendien: de Geuzen hadden geen belegeringsgeschut aan boord. Op het vasteland lagen langs de kusten Spaansche soldaten, en wel juist tegen de Geuzen. Eindelijk de kans, dat van Utrecht of elders met bliksemnelheid Spaansche troepen ten aanval kwamen, en zoolang de wind al te krachtig uit denzelfden hoek woei, waren zij opgesloten in den breeden Mond der Maaze. Ze lagen daarin op de witte golfkopjes te schommelen, als een weegschaal, die niet weet, welken kant zij uitmoet. Tot daarin de veerman Coppelstock zijn leuke vraag, af zij om den Briel kwamen, geworpen heeft, zichzelf als een der voor de Geuzen inderdaad niet al te gevaarlijke schutters voorstellende, en hij ten slotte door bij burgemeesteren van den Briel een nulletje achter de 500 te voegen, de schaal heelemaal deed overslaan.

Wat er verder gevolgd is, weten we. Het mondgesprek met burgemeesteren, de twee uren bedenktijd, de vlucht van het grootste gedeelte der bevolking uit de stad, de aanval op de poorten, waarvan de Noordpoort in brand gestoken en met een mast gerammeid is. En toen de triomf der meer bezadigden onder de Geuzen, zooals Treslong en de Rijk, over de plunder- en roofzucht der Walen onder Lumey, het kloeke woord om van den Briel een tweede Rotsel te maken, en de Spaansche vloot op te wachten voor de monden onzer groote rivieren, waar groote oorlogsschepen meer met de zandbanken zouden te maken hebben, dan de vliebooten der Geuzen. Toen ging de kapervlag naar den hoogen Brielschen toren, waarover in dit machtige oogenblik het licht der wereldhistorie streek.

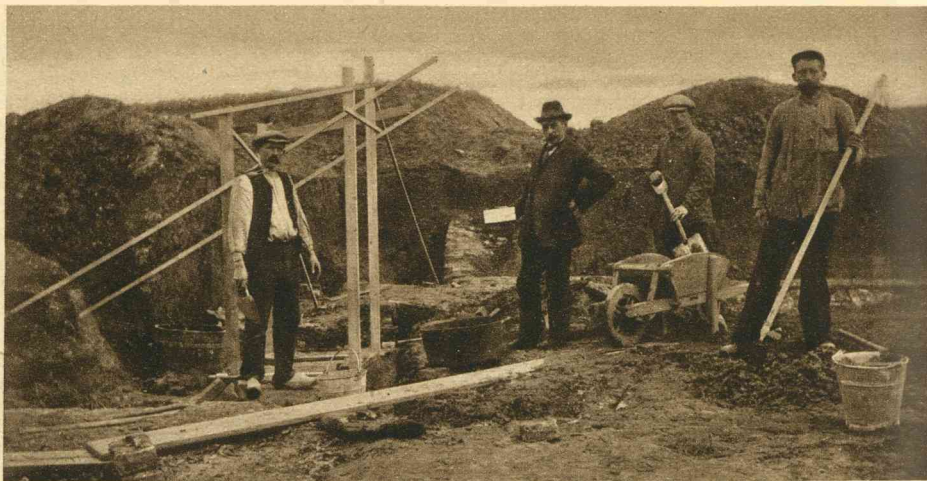
Als een elektrische schok ging de mare door de Nederlanden, en evenals veel, veel later na de terugkomst van keizer Napoleon van Elba de tricolore, zoo ging onze driekleur van toren tot toren, als het symbool van een zich vrij worstelend vaderland, de vlag, die door de rappe jongens van de zee over de geheele wereld en door de maats van de Trompen en de Ruyters tot heerschappij over de zeeën is gebracht . . . maar die voor het eerst als zoodanig omhoog ging op den Sinte-Catharintoren van den Briel

De Avonturen van mijn Jas

aan wie het eigenlijk ligt, doet hier niet ter zake, maar er zijn menschen, die door de fortuin beïnvloed antipathiek gevonden worden. Zij zelf aanblijven meestal het geld, maar dat beantwoordt hun liefde heelemaal niet, doch het gaat hun stelselmatig uit den weg. Als zij eens meenen in Marken een voordeelig gokje te kunnen doen, dan tippelen die verdraaide duitsche munten als een lawine naar beneden, en als zij ze dan ten einde raad verkocht hebben, dan ontwaren ze de volgende week dat ze er bijna bovenop geweest zouden zijn, als zij ze hadden vastgehouden. Dit ligt heusch niet aan hen, maar aan de fortuin: die mag hen nu eenmaal niet!

Mijn vriend Peter was een dier door het geld geplaagden: Peter en de fortuin zijn gesymboliseerd in de geschiedenis der koningskinderen: die konden ook niet bij elkander komen.

Natuurlijk zijn er uitzonderingen op den regel. Dat is bijv. vaak het geval, als Peter een vriend treft, die er nogal goed bij zit op dat moment. Dan gebeurt het wel eens, dat een deel van het geld uit den zak van dien goeden bekende in de portemonnaie van Peter terecht komt. Na eenigen tijd pleegt dan de terugtocht meer of minder hevig gewenscht te worden, maar daartoe is het geld dan in geen geval te bewegen, om de eenvoudige reden, dat het niet meer te vinden is. Wat begrijpelijk is, want ik vertelde u immers al, dat mijn vriend Peter en het geld nu eenmaal een heftige antipathie tegen elkander hebben. Dat ik echter

Het opgraven der grondslagen van de Noordpoort.

ook 'nóg eens het slachtoffer van die antipathie zou worden had ik echter nimmer gedacht, daar ik steeds gewoon ben mijn handen op mijn zakken te houden als ik mij in Peters nabijheid weet. Maar het was dan ook in den eigenlijken zin geen geldkwestie maar meer een jassenkwestie — hoe wel het „slijk der aarde" er toch de hand in had.

Het was eenige jaren geleden, in het begin van November. U weet wel: toen het weer van dien aard was, dat men evengoed zijn demi als zijn winterjas kon dragen. Geheel ad libitum, want in beide gevallen had men gelijk. Peter echter liep nog in een flanelen kostuum en met een strooien hoed. En daar had hij ongelijk in. Overigens was het natuurlijk weer een teeken, dat het geld hem met onverdroten hardnekkigheid ontvluchtte. Op zekeren middag kwam hij mij opzoeken. Hij klappertande en beweerde: dat het voor November gewoonweg belachelijk warm was. Toen keek hij, of de schuif van mijn kachel wel heelemaal openstond. Om zich een beetje te verfrissen, vroeg hij om een glas water. Ik gaf hem er een, maar liet het eerst koken en deed er toen een scheut wijn in.

Hij niesde, en zei: „Dat komt er van, als men zich te warm kleedt, dan vat men het gemakkelijkst een kou."

Toen Peter, na eenige glazen „water" gedronken te hebben weg ging, bemerkten wij dat het regende.

„Ja", sprak hij, „nou zal ik toch een auto moeten nemen om droog thuis te komen . . ."

Dat was voor mij een pijnlijk geval, want ik begreep heel goed, dat ik dien auto zou moeten betalen, en om een aanval op mijn portemonnaie af te slaan, vroeg ik hem: „zal ik je misschien liever een paraplu leenen of een jas?"

Hij dacht na, snoot een paar keer zijn neus en niesde daarbij even zoo vele malen, en antwoordde toen: „Een jas had ik liever. Ik ben wel tegen iedere verweking, maar nat worden is ongezond, en daar ben ik ook op tegen. Een paraplu heb ik liever niet, want die laat ik toch maar ergens staan."

In mijn kast hing een oude, maar overigens nog goed-ouderhouden winterjas. „Als ik je daarmee een plezier kan doen tot morgen, Peter?"

Hij trok de jas aan en was gewoonweg verrukt. „Hij past me schitterend, alsof-ie voor mij gemaakt was. Vind je ook niet, dat ik er keurig mee uitzie? Maar zeg — ik wil nu toch ook wel graag een paraplu hebben. Het is zonde als die fluweelen kraag van je jas nat wordt . . ."

Ik gaf hem een paraplu.

Hij ging heen en zei in het gat van de deur: „Werkelijk een prachtige jas, zeg! En wat warmt-ie lekker. Onder ons gezegd: je kan bij dit weer toch al wel een jas gebruiken. Ik ben er alleen nog maar niet toe gekomen, er een te bestellen."

Den volgenden dag lag er sneeuw. Peter liep, lekker in mijn jas gehuld, langs 's heeren wegen. De paraplu had hij natuurlijk al lang ergens laten staan, maar op mijn jas scheen hij goed te passen. Drie weken later had hij hem nog; de fluweelen kraag had intusschen verscheidene vlekken gekregen. Op zekeren dag vertelde hij mij: „Ik heb nu een kleermaker ontdekt, die niet ongenoeg is op mijn betalingsvoorwaarden in te gaan. Ik laat mij bij hem een ulster aameten. Dan krijg jij meteen je jas terug hoor, want zoo erg goed past-ie mij toch niet."

De ulster trad werkelijk voor 't voetlicht, en Peter straalde erin. „Dat is wat anders, niet?" zei hij. „Neem me niet kwalijk, dat ik dat zoo zeg," ging hij voort, „maar jouw jas is natuurlijk een beetje onmodern. Ik zal je hem trouwens morgen terugbrengen."

Maar mijn jas kwam niet. Wat te begrijpen is. Men neemt niet graag, als men geen kleermaker is, zulk een groot klee-

dingstuk over zijn arm. En het in te pakken en het te laten brengen — nou, dat is wel wat omslachtig. Acht dagen lang liep Peter nu al in zijn ulster rond, prees de voortreffelijkheid ervan hemelhoog en kamde mijn jas, die hem toch lang niet goed gepast had, af.

Toen kwam er een dag, waarop hij zich weer bitter beklaagde over zijn gebrek aan aardsche goederen. Wij wandelden juist door de stad, en toen zijn geklaag vruchteloos klonk aan mijn ooren en portemonnaie, nam hij plotseling op den hoek eener straat afscheid. Hij had een dringende afspraak, zei hij.

Een kwartier later reed ik in de tram naar huis. Bij een halte stapte er iemand op het voorbalcon, die een oud-modische jas droeg en onder zijn arm een groot pak had in

Een bekreunde amerikaansche schoonheid.

Miss Hazel Keener, wier portret wij hierboven afbeelden, won in een schoonheidswedstrijd, uitgeschreven door den amerikaanschen staat Iowa, den eersten prijs van duizend dollar. Zij wordt thans — naar men ons mededeelt — met huwelijksaanzoeken oversteipt.

bruin papier gewikkeld. Dat is mijn oude jas, dacht ik; zou hij mijn vriend Peter ontstolen zijn? Mijn vrees was ongegrond: toen ik beter keek, zag ik dat mijn vriend-zelf er in zat. In 't eerst wilde ik hem in de gaten houden en gelijk met hem uitstappen, maar ik bedacht nog dat hij het onaangenaam zou vinden door mij te worden aangesproken nu hij klaarblijkelijk onderweg was om zijn ulster te verkoopen. Ik deed dus net of ik mij van zijn aanwezigheid in de tram niet bewust was, ja, mijn kiescheheid in deze zaak ging zelfs zoover, dat ik eenige dagen later groote verrassing huichelde, toen Peter zich weer in mijn oude jas vertoonde.

„Daar je het toch goed vond, heb ik hem nog maar eens aangetrokken," zei hij. „Ik was met dien ulster toch niet erg tevreden, ik laat er iets aan veranderen. Maar eigenlijk staat jouw jas mij toch best."

Het veranderen van een kleedingstuk brengt altijd een groot risico met zich; vaak wordt het heele kleedingstuk erdoor bedorven. Met den ulster was dit waarschijnlijk ook het geval. Hij kwam tenminste niet meer op de proppen.

Midden Februari werd hij weer ontevreden met mijn jas. „Het was wel heel aardig van je," zei hij, „dat je hem mij toen met dien ergen regen te leen gaf, maar mooi is hij toch werkelijk niet. Ik moet mijn kraag altijd opzetten, zoo vuil is hij, en de rechter zak is gescheurd. Onlangs is een gulden — mijn laatste gulden — in de voering gevallen; ik heb er een half uur lang naar moeten zoeken. Ik heb nu weer een kleermaker gevonden, dien ik vertrouw. En hij mij. Bij dien laat ik mij een raglan maken. Jouw jas zit werkelijk belachelijk. Hoe heb je je zoo iets ooit kunnen laten maken!"

De raglan kwam ten tooneele, en Peter was er trotsch op. „Morgen kom ik je nou werkelijk je jas terugbrengen," zei hij toen. Den volgenden dag deelde hij mij in vertrouwen mede, dat de kleermaker die dien ulster gemaakt had, die hem nog niet eens zoo goed gezeten had als mijn oude jas, die ik hem eens, omdat het regende, geleend had, dat die kleermaker, die zijn vak niet eens verstond, zijn geld hebben wilde. Hij nam met geen enkel voorstel genoegen, zoodat hij ten einde raad was. Toen liet hij zich een courant brengen en zocht naar een adres waar men kleeren kocht. Toen hij er een gevonden had, bekeek ik nog eens eenmaal goed zijn raglan want ik vermoedde, dat ik er geen gelegenheid meer toe hebben zou. Natuurlijk was de raglan vier en twintig uur later verdwenen, en even natuurlijk was mijn oude jas in zijn plaats getreden. Het was werkelijk een geschikte jas, maar tegen het eind van den winter werd hij toch wel wat kaal, want Peter droeg hem bij iedere weersgesteldheid.

De zomer heeft het voordeel, dat men dan geen nieuwe winterjas noodig heeft.

In Augustus vertelde Peter mij, nadat hij juist verhuisd

was: „Dat had ik heelemaal vergeten. Ik heb onder mijn effecten een oude jas gevonden. Als ik mij goed herinner, dan is hij van jou. Je hebt hem mij eens geleend, toen het zoo hard regende. Bij gelegenheid krijg je hem terug. Nu, in den zomer, heb je hem toch niet nodig, en bij mij hangt hij evengoed."

Zoo kwam de tweede winter aan. Den eersten November trok Peter mijn jas aan. „Met je verlof," zei hij. „Ik heb hem maar een paar keer nodig. Ik heb weer een kleermaker gevonden, die niet zoo gierig is. Een getailleerde paletot laat ik maken; het zal iets moois worden."

Die getailleerde paletot kwam werkelijk klaar. Drie dagen lang versierde hij Peters slanke leest. Toen verdween hij, op de vlucht gedreven door de hooge kosten van een door sterken drank opgevrolijkt feest, dat Peter had aangericht omdat hij een proces gewonnen had. Mijn jas diende Peter in alle omstandigheden. Daar hij langzamerhand alle knopen aan den rechterkant verloren had, knoopte Peter hem thans links dicht. Eén Februari werd de jas weer afgelost.

Den volgenden zomer moet Peter niet goed op mijn jas gepast hebben. Toen hij haar in het begin van dezen winter begon te dragen, zag ik dat de mot erin gekomen was. Maar den kraag behoefde hij tenminste niet meer op te zetten. Het fluweel was zoo afgesleten, dat het er thans als leer uitzag, en die leeren kraag gaf een apart effect. „Nog maar een paar dagen," verklaarde Peter en dit keer plechtiger dan ooit, „dan krijg je je jas terug. Ik schaf mij wat moois aan."

Dat „moois" was een jas met bont gevoerd. Het optimisme der winkeliers overschrijdt vaak alle grenzen: Peter verscheen werkelijk in zijn bontjas, die tweehonderd gulden kostte en in termijnen betaald mocht worden. Hij was gelukkig. „Die houd ik," verkondigde hij. „Waarom ook niet?"

In geldverlegenheid kan ik nu niet meer komen — op mijn jas krijg ik crediet."

Dat was den eersten December. Den zevenden kwam Peter bij mij binnenstormen. Hij droeg mijn oude jas en was buiten zichzelf. „Wat is er dan gebeurd?" vroeg ik.

Hij herstelde zich en toen stak hij de volgende rede af: „Wat er gebeurd is? Een deurwaarder heeft mijn jas in beslag genomen. Hij zou hem niet genomen hebben, als jouw jas niet er naast gehangen had. Die smerige, ellendige jas! Kijk dat ding nou eens — leent men zoo iets nu uit? Op de vuilnishoop behoort-ie. Als het toen niet zoo erg geregend had, dan had ik er voor bedankt zooiets aan te trekken. Als je mij toen een rijksdaalder had geleend, dan was ik zonder je jas in een auto droog thuis gekomen. Misschien had ik je dien rijksdaalder teruggeven, dan had ik in het ergste geval maar een rijksdaalder schade gehad. Maar wat heb ik nu al niet verspeeld? Een ulster, een raglan, een getailleerde paletot, en een pels. Jouw ellendige jas is mijn ongeluk geweest."

Toen veroorloofde ik mij een opmerking: „Een ongeluk? Nou, als dat ongeluk dan behoorlijk lang bij je gebleven is. Peter, dan heb je het toch geduldig gedragen."

Die grap heeft Peter mij drie dagen lang kwalijk genomen. Toen werd-ie weer goed en vertelde mij, dat hij het weer eens met een ulster probeeren zou. De volgende week zou-ie klaar zijn . . .

J. S.

DE OPLOSSING VAN ONZE GEHEIMSCHRIFT-PRIJSVRAAG

(Zie „Panorama" van 8 Maart l. l.)

Dank zij de spitsvondigheid onzer abonné's, verkeerden wij thans niet meer in ongerustheid over het lot van onzen jongsten redacteur. Het in geheimschrift gestelde briefje behelsde n.l. de mededeeling:

„Dit is mijn laatste prijsvraag. Ik heb de honderdduizerd getrokken!"

De sleutel voor de ontcijfering was in het briefje zelf vervat. De cijfers 6—3—22, die als datum boven het kattedelletje stonden, moeten, telkens repeteerend, onder de letters van het geheimschrift geplaatst worden. Dan komt onder de J een 6, onder de l een 3, onder de v een 2, onder de k een 2, onder de ij een 6, onder de p een 3, enz. Dan telt men van den betreffenden letter evenveel letters terug (het alfabet in de gewone volgorde) als het cijfer onder dien letter aangeeft. Bijv. zes letters terug van af J, geeft een d, 3 letters terug van af l geeft i, 2 letters terug van af v geeft een s, enz. Inplaats van „jlv" luidt het eerste woord dus „dit".

De eerste prijs van tien gulden hebben wij moeten verloten, daar ons met de ochtendpost van Donderdag 16 Maart verscheidene goede oplossingen bereikt hebben. *De gelukkige winnaar was de heer M. Cornet, Kampstraat 1, Tegelen (L.).

De overige prijzen van f 5.— elk werden gewonnen door:

den heer E. de Roode, p./a. den heer A. Roepman, Bleekstraat 3, Eindhoven;

den heer Joh. Verbeek Jr., Spiegelnisserkade 17a, Rotterdam;

den heer Th. v. Rees, 47 Noorddijk, Maassluis;

den heer K. J. Rensen, Leestraat 23, Eindhoven.

Gelijk met dit nummer zijn de prijzen aan de winnaars verzonden.

RED. PANORAMA

DROOMEN VAN EEN HUISVADER.

Ik droomde, dat ik frank en vrij
In 't paradijs mocht dwalen,
Maar toen ik wakker werd, moest ik
Belasting gaan betalen.

Ik droomde, dat 'k de baas was thuis,
En lakens uit mocht deelen,
Maar toen 'k ontwaakte, hoorde ik
De baker streng bevelen.

Ik droomde, dat 'k bij Mengelberg
Genoot van schoone klanken,
Maar toen ik zalig wakker werd,
Was baby-lief aan 't janken

Ik droomde van een wereldvreë,
Wat mij veel blijdschap baarde,
Maar neen hoor . . . want toen 'k wakker werd,
Was ik nog steeds op aarde!

Ik droomde, dat 'k een dienstmaagd kreeg,
M'n vrouw blij, kunt u snappen!
Maar toen ik wakker werd, moest ik
De ruiten helpen lappen.

Ik droomde, dat ons aardsch bestaan
Op vrijheid hecht gebouwd was,
Maar toen ik zingend wakker werd,
Zag ik, dat ik getrouwd was.

Ik droomde, dat mijn leuze was:
Scheep vreugde, alle dagen!
Toen werd ik wakker en ik mocht
Cokes scheppen, zonder klagen.

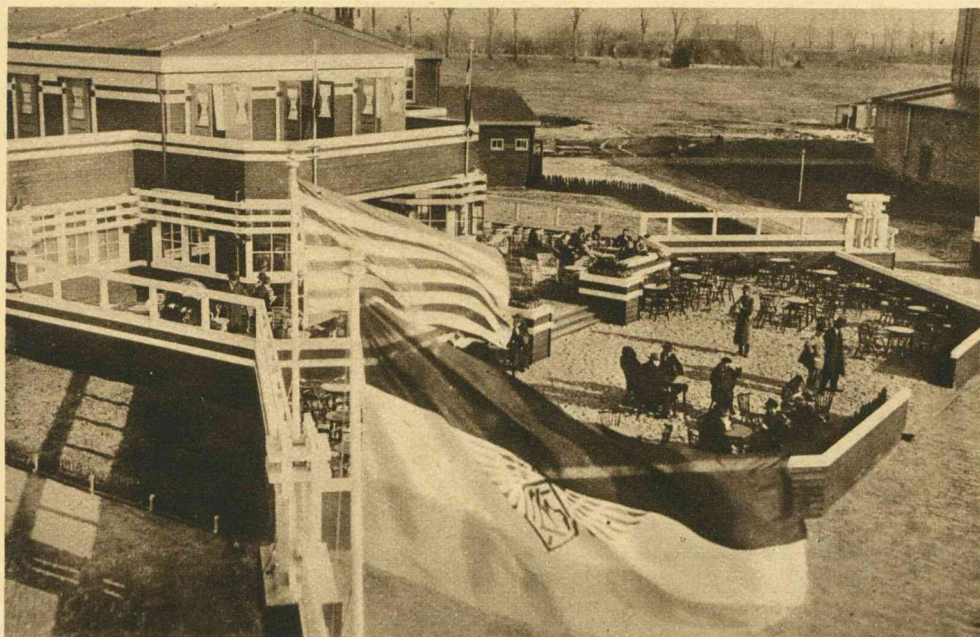
Ik droomde, dat mijn Marken zich
Op zestig schier bevonden,
Toen schrok ik wakker en ik las,
Dat ze negentig stonden.

Ik droomde, dat 'k den hoofdprijs won
Van Koopman. Dat was boffen,
Maar toen ik juichend wakker werd,
Moest 'k bij den melkboer poffen!

J. Cats Jr.

WAT IN BINNEN- EN BUITENLAND GEBEURD IS

De opening van het restaurant op het Vliegveld Waalhaven.

Zaterdag 18 Maart werd op het vliegveld Waalhaven te Rotterdam op feestelijke wijze het hotel-café-restaurant der Koninklijke Luchtvaart-Maatschappij voor Nederland en Koloniën geopend. Onze foto geeft een overzicht van het restaurant op den dag van de opening.

Een slijpocht in de omgeving van De Steeg.

Door de Ned. Jachtvereniging werd verleden week wederom een slijpocht gehouden, thans in de omgeving van De Steeg. Onze foto werd gemaakt aan de Veerpont, waarmede de deelnemers aan de jacht werden overgezet.

De Koningin van Engeland en de armen.

De vorige week heeft de Koningin van Engeland een bezoek gebracht aan de armste arbeiderswijken van Londen. Bovenstaande foto, die gemaakt werd toen H. M. een der arbeiderswoningen verliet, toont wel, dat deze vorstin bij haar volk geliefd is.

Hiernaast:

Mej. C. D. Hoogteyling.

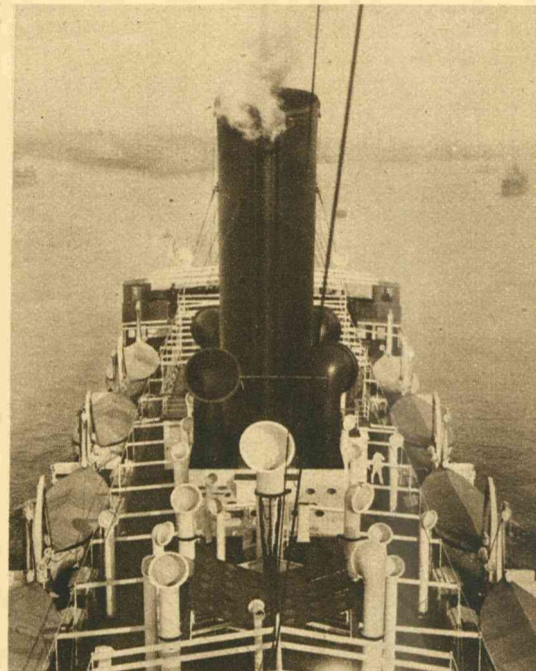
hoofd der gemeentebewaringschool te Loosduinen, hoopt 1 April a.s. het feit te herdenken, dat zij voor 40 jaar aldaar bij het onderwijs kwam. Daarvoor was zij gedurende tien jaar in Leiden bij het onderwijs werkzaam.

Hiernaast:

De heer F. Musegaas.

te Leiden, hoopt 1 April het feit te herdenken, dat hij 25 jaar geleden als boekhouder bij de Koninkl. Nederl. Grofsmederij aldaar in functie kwam.

De proefvaart van het s.s. „Tjerimal“.

Onder zeer groote belangstelling had Zaterdag 18 Maart de proefvaart plaats van het s.s. „Tjerimal“, het nieuwe schip van den Rotterdamschen Lloyd. De foto, die wij hierboven reproduceeren, werd gedurende de proefvaart aan boord van het schip genomen.

Links:

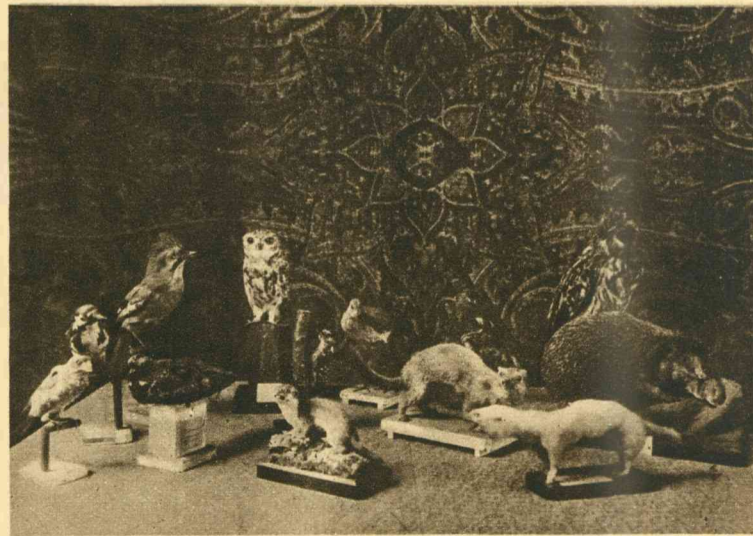
Noodgedwongen verhuizing.

In de Derde Oosterparkstraat te Amsterdam staan een aantal huizen die, zooals onze foto duidelijk laat zien, zóo verzakken, dat zij ontruimd zullen moeten worden.

Rechts:

Een „Duin-tentoonstelling“.

Van 18 tot 25 Maart werd te Haarlem een „duin-tentoonstelling“ gehouden in verband met het plan Tesch, dat ten doel heeft de duinen te beveiligen tegen verstuiving enz. Op onze foto ziet men een groep bewoners der duinen, die op de tentoonstelling zeer de aandacht der bezoekers trokken.

ONZE NIEUWE FOTO-WEDSTRIJD.

Nu 't voor de beoefening der fotografie gunstige seizoen aanstaande is, organiseren wij voor de **amateur-fotografen**, die abonné op ons blad zijn, wederom een fotowedstrijd. Het gaat er bij dezen wedstrijd om, wie van hen

de aardigste en mooiste foto maakt, welke betrekking heeft op het

FAMILIE-LEVEN.

Een leuke familie-groep, het zij binnens- of buitenshuis gemaakt, een gezellig tafereeltje, gemaakt tijdens het thee-murtje, kortom: foto's, die op eenigerlei wijze de gezegens van het familie-leven in beeld brengen

dát zijn de kieren die bij dezen wedstrijd meedingen.

Wat de **technische voorwaarden** betreft, deze zijn de volgende:

Het formaat der foto's moet minstens 9 x 12 cM. zijn. De afdrucken behoeven **niet** glanzend te zijn, maar moeten **wél zoo scherp mogelijk** wezen. Achter op de foto's moet, behalve **de naam en het adres van den inzender**, vermeld worden wat de foto voorstelt. De afdrucken moeten, tusschen twee kartons, onder gesloten couvert gezonden worden aan: Redactie „Panorama“, Doezastraat, Leiden. Op de enveloppe vermelde men: „Fotowedstrijd“.

De inzending sluit **10 Mei** a.s. Na dien datum ingekomen foto's dingen niet meer mee.

De naar het oordeel der redactie best-geslaagde opname wordt met een **eersten prijs** van **fl. 15.—** bekroond. Voorts is nog een **tweede prijs** van **fl. 10.—** beschikbaar en **vier prijzen** van **fl. 5.—**

De bekroonde inzendingen blijven het eigendom van „Panorama“, waarin zij dan ook bij het bekendmaken van den uitslag van den wedstrijd, gereproduceerd zullen worden, terwijl de redactie tevens het recht heeft ook de niet-bekroonde foto's in „Panorama“ op te nemen, voor welke opname zij dan aan den eigenaar der foto een bedrag van fl. 3.— zal vergoeden.

En nu: aan den arbeid! Wij zien met belangstelling uw inzendingen tegemoet.

HET DOEL VOORBIJ GESTREEFD

De landmeter Glib Gauribowitsch Smirnow was op het station Guiluschki aangekomen. Tot aan het landgoed, waarheen hij voor een opmeting geroepen was, moest hij nog dertig à veertig werst per rijtuig afleggen. (Als de koetsier niet dronken is en de paarden geen „leggers" zijn, dan zijn het nog niet eens dertig werst; als de koetsier echter in de olie is en de paarden moe zijn, dan is de uitkomst wel vijftig werst).

„Zeg eens, waar kan ik hier postpaarden krijgen?" aldus wendde de landmeter zich tot den stationsbeambte.

„Wat voor paarden? Postpaarden? Er is hier op honderd werst in den omtrek geen trekhond te krijgen laat staan postpaarden... Waarheen wilt u dan rijden?"

„Naar Djewkino, het landgoed van generaal Chocholow." „Ha zoo!" meende de beambte gapend. „Ga dan maar naar den achterkant van het station, daar houden vaak boeren stil, die passagiers meenemen."

De landmeter zuchtte en ging langzaam naar den achterkant van het stationsgebouw. Na lang zoeken vond hij daar een boer, die na eenig heen-en-weer praten bereid was hem te rijden. Het was een krachtig gebouwde kerel, morrend en pokdalig en met gescheurde kiel en kapotte schoenen.

„De duivel zal weten wat voor een leelijke kar je hebt," zei de landmeter verdrietig, terwijl hij er op ging zitten. „Je kan haast niet eens zien wat de voor- of achterkant is."

„Wat hebt u te onderscheiden? Waar de staart van het paard is, dat is de voorkant, en waar u zit, is de achterkant."

Het kleine paard was jong, maar mager, met sterk uitstekende botten en kapotte ooren. Toen de koetsier van zijn plaats opstond en het dier een slag met de zweep gaf, schudde het alleen maar met zijn kop; toen hij daarop echter een vloed van scheldwoorden liet hooren en er nog eens de zweep oplegde, deed de wagen een piepend geluid hooren en begon koortsachtig te sidderen. Na den derden slag begon de wagen te wiebelen; na den vierden bewoog hij zich van zijn plaats.

„Moeten wij den heelen weg zoo rijden?" vroeg de landmeter, die merkte hoe erg de wagen schokte, en die zich verwonderde over de bekwaamheid van den koetsier om met schilderachtige langzaamheid te rijden en daarbij toch de wagen te laten schudden, dat iemand de ziel in zijn lichaam omdraaide.

„Wij komen er wel!" antwoordde de koetsier geruststellend. „Het is een jong, fiksch paard. „Laat hem maar eerst eens ordentelijk op gang komen; dan kan men hem bijna niet meer houden... Nou — nou — ben je gek!"

Toen de wagen het station verliet, was het al schemer. Aan den rechterkant van den landmeter strekte zich een donkere, bevroren vlakte uit, zoover men maar zien kon... Wie daar over heen reed, zou met groote waarschijnlijkheid

„Nou, dat is gelukkig, dat er hier geen roovers zijn... Maar ik heb toch maar voor alle zekerheid drie revolvers meegenomen," loog de landmeter. „En tegen een revolver is niet veel aan te vangen, weet je. Daarmee kan je wel twaalf roovers aan."

Het werd steeds donkerder. Opeens knarste en piepte de wagen, sidderde en sloeg als tegen zijn eigen wielen in, links af.

Waarheen rijdt hij nu? dacht de landmeter. Hij is altijd rechtuit gereden en nu opeens naar links!

Aanstands brengt die schurk mij in een of ander boschje en... en... Zoo iets is heelemaal geen zeldzaamheid!

„Hoor eens," zei hij tot den koetsier. „Dus je zegt, dat het hier niet gevaarlijk is? Dat spijt mij... Ik vecht wel eens graag een potje met roovers... Ik zie er wel mager en zwak uit, maar ik heb toch een kracht als een beer..."

Foto's uit Nieuw-Zeeland.

Een Maori in zijn karakteristieke kleederdracht aan het hout-snijden. — De Maori's zijn de Polynesische bewoners van Nieuw-Zeeland. Zij tellen ongeveer 49.700 zielen, en behooren thans tot den Christelijken Godsdienst.

Hij voert zeker wat kwaads in zijn schild...

Eerst reed hij zoo zachtjes, stap voor stap, en nu jaagt hij zoo!

„Zeg eens Klim, waarom zet je je paard zoo aan?"

„Ik zet het niet aan. Het is vanzelf gaan loopen... Als het eenmaal loopt, dan is er geen middel om het in te houden... Het dier vindt het zelf prettig, dat het zu'ke beenen heeft."

„Je liegt, vriendje! Ik weet, dat je liegt! Maar ik raad je ernstig aan, wat langzamer te rijden. Houd je paard in... Hoor je me? Je moet het inhouden!"

„Waarom?"

„Omdat — omdat achter mij van het station nog vier collega's komen rijden. Zij moeten ons inhalen... Zij hebben beloofd, mij in dat bosch in te halen... De tocht zal met hen samen prettiger zijn... Het zijn gezonde, krachtige kerels... Ieder van hen heeft een revolver bij zich... Waarom kijk je toch telkens zoo om en zit je zoo onrustig alsof je op spelden zit? Hè? Ik, goeie vriend... hm ja... ik... Naar mij behoef je niet om te kijken... Aan mij is niets, wat je interesseeren kan... als mijn revolver dan... Wat mij betreft, als je het wilt, zal ik hem voor den dag halen en hem je laten zien..."

De landmeter deed alsof-ie in zijn zakken zocht. Maar op dit oogenblik gebeurde er iets, waarop hij in zijn angst niet voorbereid had kunnen zijn. Klim sprong plotseling den wagen af en liep hals over kop het kreupelhout in.

„Help!" schreeuwde hij. „Help! Neem het paard en den wagen, verdoemde kerel, maar vermoord me niet. Help!"

Snelle schreden, die zich verwijderden, werden hoorbaar; een gekraak in het struikgewas — en toen was alles stil... De landmeter, die zoo'n uitwerking niet verwacht had, hield voor alles het paard in; toen ging hij zoo gemakkelijk mogelijk op den wagen zitten en dacht na.

„Hij is weggelopen... Hij is bang geworden, de stommerd... Nou, wat zal ik nou beginnen? Alleen verder rijden kan ik niet, daar ik den weg niet weet, en ik kan ook verdacht worden hem zijn paard ontstolen te hebben... wat zou ik doen? — Klim! Klim!"

„Klim!" antwoordde de echo.

Bij de gedachte, dat hij den ganschen nacht bij die kou in het donkere bosch zitten moest, en niets hooren zou dan de wolven, den echo en het snuiven van het magere paardje, voelde de landmeter hoe hem een koude rilling over den rug liep.

„Beste Klim!" riep hij. „Goeie vriend. Waar ben je dan, beste Klim?"

Ongeveer twee uren lang schreeuwde de landmeter en eerst toen hij schor geworden was en zich met de gedachte aan een nachtkwartier in het bosch verzoend had, voerde een zacht windje hem een menscheijk steunen in de ooren.

Links:

Maori-meisjes in feesttooi gereed om den nationalen dans, den Poidans, uit te voeren.

Rechts:

Maori-vrouwen bij het koken van hun maaltijd.

verdwalen, wie weet waarheen. Aan den horizon, waar zij verdween en met den hemel tezamen vloede, vergom langzaam het koude, herfstachtige avondrood... Links van den weg staken in de aanbreekende duisternis enorme voorwerpen op, die er half als hooibergen van verleden jaar en half als een dorp uitzagen. Wat zich voor hem bevond, zag de landmeter niet; want van dien kant benam de breede plompe rug van den koetsier alle uitzicht. Het was windstil, maar koud, vriezend weer

„Mijn hemel wat is dat hier voor een woesternij!" dacht de landmeter, terwijl hij probeerde zijn ooren met den kraag van zijn jas te bedekken. „Geen menscheijke woning te zien! Als men hier eens werd aangevallen en uitgeplunderd dan zou geen sterveling het bemerken, al zouden zij met kanonnen schieten... En ook de koetsier maakt nu juist geen betrouwbaaren indruk. Wat had die kerel een spieren! Als zoo iemand je ook maar met een vinger aanroert, dan ben je al dood! En hij heeft ook zoo'n beestachtig, verdacht gezicht!"

„Hé, goede vriend," vroeg de landmeter, „hoe heet je eigenlijk?"

„Ik? Klim."

„Nou, dus Klim, hoe is het hier bij jou? Is het gevaarlijk? Zijn er hier roovers?"

„Heelemaal niet, daarvan heeft God ons verschoond... wie moest hier stelen?"

Eens overvielen mij drie roovers... Nu, en wat denk je wel? Den eenen slingerde ik zoo neer, dat-ie... dat-ie zijn ziel uitblies, begrijp je; en de twee anderen werden wegens dien overval op mij naar Siberië gezonden. Waar ik eigenlijk die kracht vandaan haal, weet ik zelf niet... Ik pak zoo met mijn eene hand een flinken kerel van jouw soort en... smijt hem neer."

Klim keek eens om naar den landmeter, kneep zijn heele gezicht samen en sloeg op zijn paardje in.

„Ja, mijn beste," ging de landmeter door. „God beware een ieder ervoor, met mij te doen te krijgen! Niet alleen, dat geen roover geen arm en geen been heel blijft, maar hij heeft zich bovendien ook nog voor het gerecht te verantwoorden... Ik ben met alle rechters en politiechefs goed bekend. Ik ben een staatsbeambte, een onontbeerlijk staatsbeambte... Als ik op reis ben, dan is dat aan de overheid bekend... en zij past wel goed op, dat niemand mij kwaad doet. Overal langs den weg zijn een menigte wachtmeesters en agenten verborgen... Halt... halt!" riep de landmeter plotseling. „Waar rij je dan heen? Waarheen breng je mij?"

„Ziet u dat dan niet? Ik rij het bosch in."

Hij rijdt mij werkelijk het bosch in, dacht de landmeter. Wat ben ik daar geschrokken! Maar ik moet mijn opwinding niet laten merken... Hij heeft al gemerkt, dat ik bang was. Waarom zou hij zoo dikwijls naar mij omkijken?

„Klim! Ben jij het, beste vriend? Laten we toch verder rijden!"

„U wil me ver... vermoorden!"

„Maar ik heb maar een grapje gemaakt, mijn waarde! God weet het, dat ik maar schertste! Waar had ik dan die revolver? Ik heb alleen maar uit angst zoo opgeschept! Doe mij een plezier, en laten we verder rijden! Ik ben zoo koud!"

Klim, die waarschijnlijk bij zich zelf overdacht had, dat een werkelijke roover al lang met paard en wagen er vandoor zou zijn gegaan, trad uit het bosch te voorschijn en naderde besluiteloos zijn passagier.

„Nou, waarom ben je dan op den loop gegaan, domkop? Ik... ik heb maar een grapje gemaakt en jij werd direct bang... ga zitten!"

„De hemel vergeve het u, mijnheer!" mompelde Klim, terwijl hij op den wagen klom. „Als ik dat geweten had, had ik u voor geen honderd roebel gereden. Ik ben bijna van angst gestorven..."

Klim gaf het paardje een zweepslag; de wagen sidderde. Klim sloeg nog eens, en de wagen begon te schudden. Na den vierden slag ging de wagen van zijn plaats; de landmeter trok zijn kraag over zijn ooren en gaf zich aan zijn gedachten over.

De weg en Klim kwamen hem niet meer gevaarlijk voor.

Anton Tschelow

DRESDEN)

DE KOOPVROUW IN WILD

(GEMÄLDEGALERIE

NAAR DE SCHILDERIJ VAN GABRIËL METSU.

Gabriël Metsu was een beroemd Nederlandsch schilder, die te Leiden in 1630 geboren werd. Hij ontving onderricht van Gerrit Dou, doch vormde zich in hoofdzaak naar het voorbeeld van Terburg. Hij muntte vooral uit in genre-stukken, die hij met een rake teekening en vol actie wist uit te voeren.

HET GOUDLAND

NAAR HET DEENSCH VAN NIELS MEYN
GEAUTORISEERDE VERTALING

25)

Zoals iedereen in de stad had zij er vast en zeker op vertrouwd dat het groote leger van inboorlingen de vijandelijke heirscharen op de hoogvlakte verpletteren zou.

En nu was de vijand de stad binnen gekomen en was zij in zijn macht. Haar onschuldig, jongemeisjesgezicht drukte den meest hulpeloozen angst uit. Zij kon hand noch voet verroeren. Weldra zou hij haar eenigen verdediger ombrengen en dan was zij geheel in zijn macht.

Zij uitte een kreet van ontzetting en liet het gordijn los. Ek hoorde de kleine vlugge stapjes van haar sandalen over de marmeren steenen, toen zij zich verwijderde, waarop ieder ander geluid verdoofde in het wapengekletter en het gebrul van de overwinnende partij. De soldaten begonnen het paleis reeds te plunderen.

Op hetzelfde oogenblik kwam een onderbevelhebber naar Ek toe en zeide met een buiging:

„De Punsche honden hebben ons ontdekt, zij sluiten de poorten van de stad en slepen wapens naar de muren. Maar duizend krijgslieden zijn reeds aan het graven van een nieuw kanaal om het water af te leiden.”

Ek zette den helm op, die één van zijn mannen hem aangaf.

„Zet nog duizend anderen aan het werk,” zeide hij barsch, waarop hij Aki een schop gaf, zoodat hij ver den grond over rolde. Toen golfde het gordijn weer en holde hij naar het schoone meisje binnen in het Punsche paleis.

HOOFDSTUK XV.

Ba'al-Malach.

De spanning in de Punsche stad was verdwenen. Men had langzamerhand zekerheid gekregen over het lot van het uitgezonden leger. Maar het was niet de zekerheid, die men gehoopt had.

De plotselinge verschijning van het Minaeësche leger in de boschjes voor de stadspoorten had maar al te duidelijk bewezen, waarom er geen boodschapper van de inboorlingen gekomen was met het blijde bericht van de overwinning. De Punsche troepen waren totaal verwoest op de hoogvlakte en nu stond de stad aan algeheele verwoesting bloot.

De Punen wisten het uit ervaring. Of zij zich dadelijk overgaven, of verwoed streden tot het allerlaatste oogenblik, hun lot zou in ieder geval hetzelfde zijn. De mannen zouden één voor één neergeveld worden, grijsaards en krijgslieden zoowel als kinderen van het manlijk geslacht. De vrouwen zouden hetzelfde lot ondergaan, de jongsten en schoonsten uitgezonderd. Die zou de vijand meeslepen om op de slavenmarkt in Syrië en Egypte te verkoopen.

En de prachtige stad zou geheel verwoest worden. Er zou niets anders overblijven dan een rookende puinhoop, ter eeuwige verdoemenis gewijd, waar hyena's en jakhalzen zich verbergen zouden in gezelschap van booze demonen, die den menschen vijandig gezind waren.

De groote haven zou verstopt worden en de schoone schepen zouden weggevoerd of in den grond geboord worden, en daarmee was de laatste, vaste stad der Punen verdwenen en het eeuwenoude volk van de aarde vergewischt.

Luide kreten om wraak klonken door de straten. Alles wat er aan wapens bestond werd uitgedeeld en zware machines werden naar de dikke muren gesleept, die zoo breed waren dat twintig mannen in volle wapenrusting er naast elkaar op konden rond marcheren.

Men rustte zich uit voor een verwoeden tegenstand, en de opperste raad ging hulp zoeken bij Ba'al Malach.

De god zou zijn ootmoedig volk niet in den steek laten, dat tot alles gereed was om hem te believen.

De overheden van de stad waren bijeengeroepen in het paleis van Tabnit den opperpriester. Al de groote handelsvorsten, in wier handen de welvaart der kolonie lag, waren er heen geroepen, behalve de machtige Ipsar, die op een grooten tocht was met een vloot van vier galeien om goud, ivoor en slaven te halen van de zuidkust van het groote vasteland.

Tabnit, de opperpriester, was een magere asceet met een streng en koel gelaat. Hij was de rijkste en voornaamste man van de stad, want hij was het die het eerste en grootste aandeel kreeg van de vrome, maar kostbare offers, die den God geschonken werden als men hem tot hulp aanriep.

Jathanbal, de krijgsoverste was het eerst aan het woord. Kort en bondig gaf hij rekenschap van de strijdkrachten en de verdedigingsmiddelen, die hij tot zijn beschikking had.

Onder gewone omstandigheden werden zij beschouwd als onoverwinnelijk, maar nu al de zwarte hulptroepen en verschillende krijgslieden van de stad zelf door het Minaeësche leger verpletterd schenen te zijn, moest men niet te veel vertrouwen op de enkele troepen, die zich thans binnen de muren der stad bevonden. En men wist niet of de vijand ook geen machines had als wapen, dan zou het er slecht uitzien voor de stad.

Daarbij scheen het vijandelijk leger onmetelijk te zijn, even talrijk als er zandkorrels in de woestijn waren en sprinkhanen in den gloeienden Oostenwind. Dit was de eenige verklaring voor de verdelging van het leger op de hoogvlakte.

Jathanbal wilde daarom om een krijgsoffer vragen ten einde den vertoornden god hulp af te smeeken.

Tabnit, de opperpriester, antwoordde, dat de god reeds sinds lang zijn gelaat omsluijerd had en in woede van het volk afgewend. Daarom had hij de laffe Minaeërs het leger van de stad laten verpletteren.

EEN ESKIMO-MOEDER EN HAAR KIND.
De Eskimo's, die in hun eigen taal Innuït, d. w. z. menschen heeten, bewonen de Poolstreken van Amerika en een deel der Aziatische Beringzee-kust. Zij zijn ongeveer 40.000 zielen sterk, en leven van walvisch-, zeehonden- en vischvangst en van rendierenjacht.

Ba'al Malach was ontevreden over de karige offers, die hem toebedeeld werden. Wat gaf hij om een duif, een vette gans of een os?

Volgens oud gebruik offerde de stad immers altijd vóór iederen krijg met vreugde haar oudste kinderen?

En wat had men ditmaal gedaan?

Zeven ossen en veertien schapen was alles wat de onverzadigbare god gekregen had. Als heel het volk zich van hem afkeerde en de handen voor hem sloot, was het niet te verwonderen dat de god zijn aanschijn afwendde.

De opperpriester was opgestaan en stak de armen bezwerend omhoog, terwijl zijn diepliggende oogen fanatiek gloeiden.

„Een menschenoffer grootscher dan ooit te voren,” gilde hij, „iedere voorname ingezetene moet zijn meest geliefd kind aan de priesters afstaan. Het beeld van den god is reeds veel te lang koud geweest. Nu moeten zijn ingewanden weer gloeien, en zijn mannelijke kracht vertienvoudigd worden door levende menschenoffers! Nu, dadelijk!” riep Tabnit in extase, terwijl hij met gebalde vuist een donderenden slag op de trillende metalen plaat sloeg.

Tempeldienaars kwamen aangeijld, en weldra zag men heel den raad op weg naar huis, ieder afzonderlijk gevolgd door een schare tempeldienaars met een draagstoel voor de uitverkoren zoenoffers.

In den tempel maakten de priesters de voorbereidselen voor het afschuwwekkende feest. Voor het kolossale, huizenhooge koperen beeld van den god zette men drievooten naar met elchampan.

kaarsen en wicrookvaten met bedwelmende kruiden, waardoor de offers zich zonder weerstand te bieden aan hun schrikkelijk lot overgaven.

Achter den god werd een brandstapel aangestoken van hout uit de heilige tempelbosschen, zoodat de rook het beeld in een zwarten wolk hulde.

Ba'al Malach, wiens naam de Heer en de Koning beteekent, was dezelfde vreeselijke god, die in den bijbel genoemd wordt zoowel onder den naam Bel of Baal, Moloch of Melkart.

Het vuur was zijn zinnebeeld, omdat hij tegelijkertijd de vreeselijke en verwoestende als wel de heilige en louterende was. Zijn macht openbaarde zich in den gloed van de zomerzon.

Maar hij was tevens de god van de lichaamskracht, daarom was ook de stier zijn zinnebeeld. Oorspronkelijk was Malach een onzichtbare god, die gesymboliseerd werd in de zon, en bovendien in de gedaante van een stier vereerd werd.

Toen men hem tenslotte in menselijke gestalte wilde afbeelden, liet men hem den stierenkop behouden. Er is een vage herinnering aan zulk een Malachvereering op Kreta, in de grieksche sagen, waar Menotauros, het monster, aan wien levende menschen geofferd werden, in het labyrint woonde.

Er was een gat in de maag van het koperen beeld in de Punsche stad, dat reeds begon te gloeien, en de groote handen van het beeld vormden een soort schaal vlak voor de maag.

Onderwijl werden de offers naar den grooten tempel gebracht. Kleine kinderen, slanke jongelingen en schoone maagden. De bloem van de voornaamste ingezetenen der stad zou geofferd worden om de anderen van den ondergang te redden.

In den tempel werden zij naar een klein vertrek gebracht, waar de bedwelmende dampen hen spoedig suf en gevoelloos maakten.

Dat was een krijgslist, want als de uitverkoren offers zich niet vrijwillig en zonder klacht aan de uitgestrekte godenhanden overgaven, diende het tot niets.

De eentonige lofliederen der priesters wijdden de offers aan den god. De offers werden van hun kleeders ontdaan, en kregen heilige, witte mantels aan. Want rein en onbesmet zouden zij Ba'al Malach geschonken worden.

Een priester zorgde er voor dat niemand zich onttrok aan zijn somberen plicht en daardoor den god vergramde.

De oogen van Tabnit, den opperpriester, fonkelden kwaadaardig. Door dit offerfeest bereikte hij twee dingen. Ten eerste werd de macht der priesters weer tot de hoogste hoogte verheven en ten tweede zou Tabnit zich wreken op den machtigen Ipsar, zijn doodsvijand.

Een sterke afdeeling van tempeldienaars was naar Ipsar's paleis gezonden om de schoone Tabita te halen, Ipsar's eenig kind.

Tabnit verheugde zich over den slag die den trotschen Ipsar verpletteren zou, als hij bij zijn thuiskomst hoorde wat er gebeurd was. Maar de dienaars kwamen met ledige handen terug. Zij brachten het bericht mede dat Ipsar voor zijn vertrek, een maand geleden, Tabita in het geheim naar zijn landgoed had gezonden.

Tabnit was woedend, maar de chef der tempeldienaars maakte een diepe buiging en zeide:

„Men zal Ipsar's dochter niet missen, wij hebben haar pleegzuster en lievelingsslavin Sibellät in haar plaats genomen.” Hij trok het gordijn opzij en liet een heel jong meisje zien. Zij was met touwen vastgebonden en had een doek over den mond. Haar oogen staarden verstijfd van schrik naar Tabnit's steenharde gelaat, dat geen barmhartigheid beloofde.

Het ongelukkige meisje werd naar het vertrek gebracht waar de anderen bijeen stonden met half gesloten oogen, verdoofd en ongevoelig voor wat er gebeuren zou.

Het groote voorplein van den tempel, dat door een arcade omgeven was, stond vol menschen, die het groote offerfeest wilden bijwonen. En buiten op de breede trap, die naar de poort van het plein leidde werd er gevochten en geschreeuwd, zoodat de tempeldienaars met hun zweep tusschenbeide moesten komen.

Midden onder het volk dicht bij de zuil met den heilige steen, die in den morgen der tijden uit den hemel was gevallen als een teken van het verbond tusschen Ba'al-Malach en het Pun-volk, stond de Minaeësche krijgsman Hamru.

Hij had de stad stoutmoedig bespionneerd, maar de kolossale muren en zware metalen poorten hadden hem spoedig overtuigd dat het geen kinderwerk zou zijn, om die te veroveren. Daarom bestudeerde hij op zijn gemak haar zwakke punten.

(Wordt vervolgd).

VAN HEINDE EN VERRE

De Conferentie te Genua.

Links: de vóorgevel van het koninklijk Paleis te Genua en rechts de groote zaal van het koninklijk Paleis, waarin de a. s. Conferentie over het herstel van Europa en de wereld gehouden zal worden.

Wat verdwijnen gaat.

De Waalse Kerk (in den volksmond de Fransche Kerk geneeten) te Rotterdam, die gesloopt zal worden om voor een nieuwe plaats te maken.

Links:

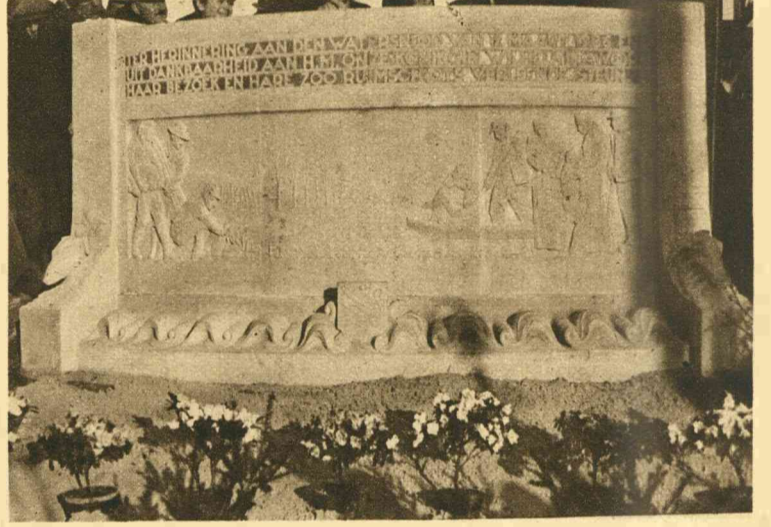
Het nieuwe Postkantoor te Rotterdam.

dat binnenkort in gebruik zal worden genomen. — De vorige week is het reeds door een aantal studenten van de Technische Hoogeschool te Delft bezocht.

Rechts:

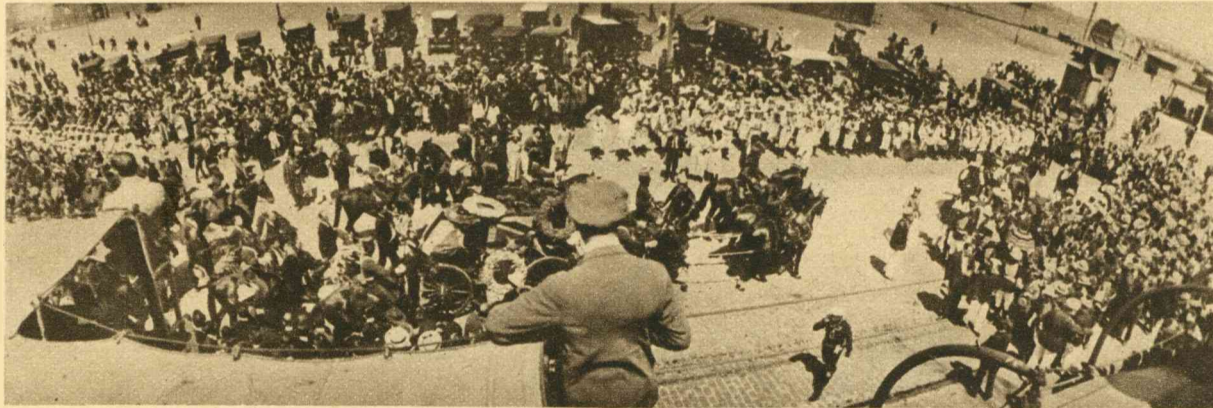
Ter herinnering aan den Watersnood in 1906.

Verleden week heeft Z.K.H. Prins Hendrik te Hontenisse (Zeeuwsch Vlaanderen) een monument ont-huld „ter herinnering aan den Watersnood van 12 Maart 1906 en uit dankbaarheid aan H.M. onze Koningin Wilhelmina voor haar bezoek en hare zoo ruimschoots verleende steun.” — Hiernaast een foto van het monument.

C. Nieuwenhuis.

Den eersten April a. s. hoopt de heer C. Nieuwenhuis te Utrecht den dag te herdenken waarop hij vóór 40 jaar in dienst trad bij de Nederlandsche Posterijen, waarbij hij thans als conducteur werkzaam is.

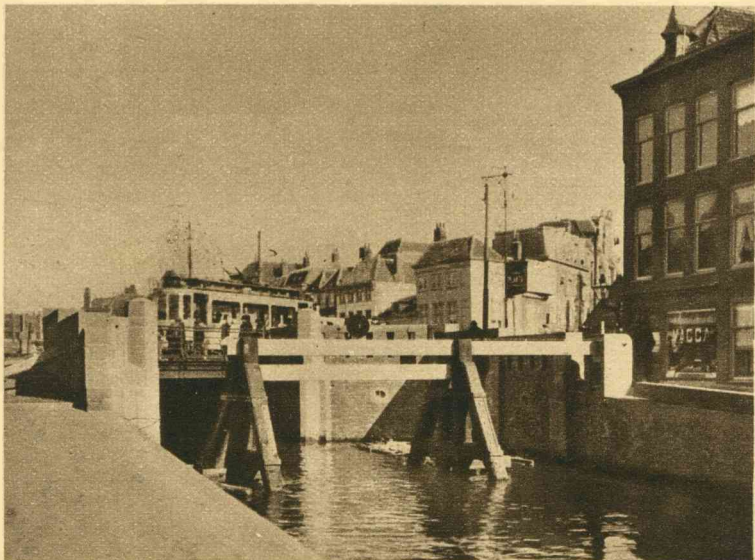
De begrafenis van Ernest Shackleton te Montevideo.

De stoet trekt onder groote belangstelling van de zijde der bevolking door de straten van Montevideo. De kist, welke het stoffelijk overschot bevat, is op een kanon geplaatst en bedekt met den Engelschen marine-standaard en de Uraquëesche vlag.

H. Besselsen.

Twaalf April a. s. hoopt de heer H. Besselsen den dag te herdenken, waarop hij vóór 50 jaar als schildersgezei in betrekking kwam bij de fa. P. Hilderling en Zonen te A'dam.

Links:

De nieuwe Wagenbrug te 's-Gravenhage gereed.

Eindelijk dan is de nieuwe Wagenbrug, met welke bouw reeds vóór den oorlog begonnen werd, gereed gekomen. De brug kost de gemeente 's-Gravenhage duizenden guldens. Zij is iets lager dan de oude brug, en wordt voor het doorlaten der schepen opgevijzeld.

Rechts:

De Pool-reiziger Amundsen

heeft het plan opgevat den eersten Juni van uit Seattle in den Stillen Oceaan met zijn nieuw-uitgerust schip „Maud” voor een vijfjarigen Noordpooltocht te vertrekken. Op onze foto ziet men den bekenden ontdekkingsreiziger met zijn beide pleegkinderen, een tweetal Eskimo-meisjes.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Hoe wij onze huid verplegen moeten.

Door haar uitwaseming en zweetafscheiding draagt de huid veel tot de natuurlijke bloedreiniging bij en daarom alleen reeds is het meer dan noodig haar zorgvuldig te verplegen, want als de poriën van onze huid door vuil of stof of op andere wijze verstopt worden, dan wordt natuurlijk de behoorlijke uitscheiding van verbruikte stoffen verhinderd, ons bloed wordt onrein en het lichaam lijdt eronder. Van hoeveel gewicht de afscheidingsfunctie is die onze huid verricht, moge blijken uit het feit, dat wanneer twee derden van de oppervlakte van onze huid verbranden, in de meeste gevallen de dood intreedt.

Uit het bovenstaande blijkt voldoende, hoe nuttig en noodzakelijk het is, onze huid *rein* te houden, opdat zij haar afscheidingsfuncties naar behooren kan vervullen.

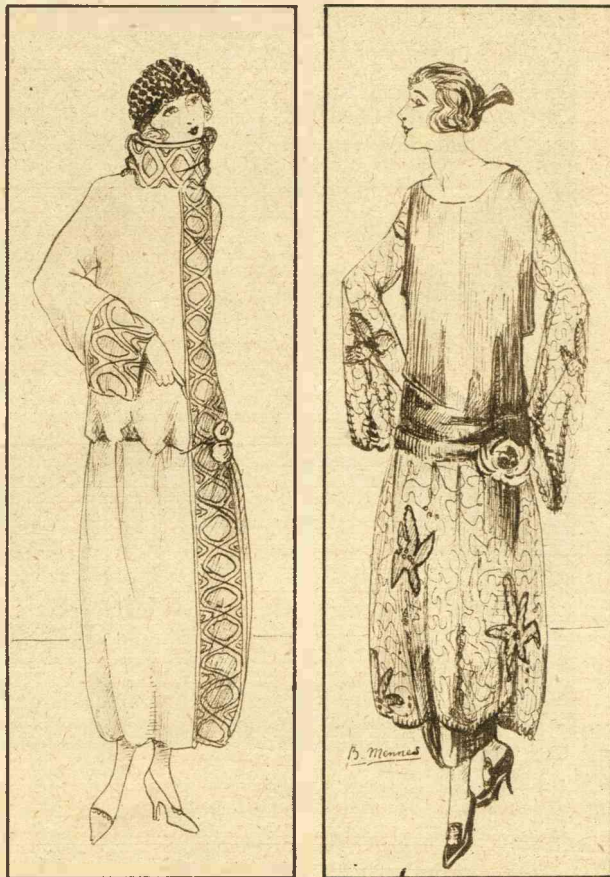
Wij kunnen nu onze huid het best reinigen door warme wasschingen en baden in verbinding met het gebruik van zeep. Warme baden mogen een temperatuur hebben van 32° tot 35° Celcius.

Heete baden of dampbaden bevorderen wel door hun hoge temperatuur het zweeten op voortreffelijke wijze, maar daar zij tevens zeer verslappend werken, mag men ze slechts zelden gebruiken en moeten zij steeds door een koude douche of afwassching gevolgd worden.

De koude wasschingen — door velen nog lang niet op de juiste waarde geschat — dienen om onze huid te harden. Zij verhoogen het weerstandsvermogen van ons lichaam en zorgen voor een gezonden eetlust en een verkwikkenden slaap. Men vange echter *nooit* des winters aan met het nemen van koude wasschingen. Men beginne in den zomer, en ga langzamerhand van warme tot koude en koude temperatuur over. Is men er eenmaal aan gewend, dan kan men ze ook des winters — mits in een verwarmd vertrek — nemen.

Nuttige Wenken.

Wanneer de straten glad zijn, zal men niet bevreesd behoeven te zijn uit te glijden, indien men, vóór het van huis gaan, zijn zolen goed insmeert met olie en wacht tot deze er goed is ingetrokken.

Links: Mantel van marineblauw gabardine, versierd met openwerk, dat we zien langs de geheele sluiting van den mantel en aan de wijde manchetten en kraag. Lage taille, waar links de sluiting gevormd wordt door twee hoornen knopen in heldere kleur. Kleine hoed van git. Rechts: Havane bruine charmeuse toilet; overrok en mouwen van kant in dezelfde tint, hier en daar met wat gouddraad doorwerkt. Aardige heiderroode bloem links.

Teneinde zeemleeren lappen goed schoon en zacht te houden, zet men ze, als ze vuil zijn, eenigen tijd in een emmer water waarin een weinig ammoniak is.

Recepten.

Gemarineerde zalm.

Benoodigd: eenige dunne mooten zalm, zout, slaolie, 1 liter azijn, 1½ lepel zout, 2 schijfjes citroen, 3 laurierbladeren, een handvol dragon, 10 witte peperkorrels.

Bereiding: Wasch de zalm goed af en doe haar in 't zout gedurende één uur. Haal daarna de visch uit het zout en droog haar goed af, bestrijk haar met slaolie en braad haar op een rooster of in den oven om-en-om. Daarna kookt men den azijn met al de opgegeven ingrediënten in een steenen pan en als dit ra het koken koud is geworden, doet men de mooten in een schoonen steenen of keulschen pot en giet er den azijn *koud* overheen. Den pot maakt men met een perkamentpapier goed dicht.

Paling-rollade.

Benoodigd: Zéer dikke paling, van staart en vinnen ontdaan; zout, grof gemalen witte peper, bindgaren, water en azijn, zes laurierbladeren, zes kruidnagelen, een aan schijfjes gesneden ui, bouquet garni van thym en marjolijn, en twee of drie heele spaansche pepers.

Bereiding: De paling wordt schoongewassen, van kop en ingewanden ontdaan en over den buik over de geheele lengte opengesneden. Daarna haalt men zeer voorzichtig de geheele graat eruit, zonder den rug te beschadigen, zoodat het geheele stuk een plat filet wordt.

Nu wascht men de paling, bestrooit deze met zout en gemalen peper en rolt het filet geheel op, te beginnen bij den staart. Is ze geheel opgerold, dan bindt men ze met het bindgaren op. Men neemt daarna een schoon servet, doet den rol erin en bindt dit ook dicht. Daarna doet men in een steenen pan half water en half azijn benevens de opgegeven ingrediënten, specerijen en bladeren, evenals het dichtgebonden servet met de paling en het zout, en laat dit samen een half uur koken. Dan zet men de pan af, laat den inhoud niet geheel bekoelen, haalt er het servet met de paling uit, plaatst dit op een schaal, doet er iets zwaars op, totdat het is koud geworden.

Eindelijk haalt men de paling-rollade uit het servet, ontdoet ze van het bindgaren, legt de rollade op een schotel, versiert haar met peterselie-takjes en schijfjes citroen en overgiet de rollade met remoulade- of pikante saus.

VOOR DE JEUGD

MIES EN MUIS.

Welnu, kinderen, jullie wilt hebben, dat ik je een verhaal vertel," zei Grootmoeder Knagelij, terwijl ze met haar poot langs haar spitse neus wræf en een half dozijn kleine muisjes rondom haar gemakkelijk gingen zitten om te luisteren. „Welnu, ik zal het doen, maar zet je ooren goed open, want op mijn leeftijd is mijn stem niet zoo luid meer als vroeger.

„Het is al lang, heel lang geleden, wel drie winters en even zooveel zomers. Ik was nog een heel klein muisje zooals jullie en erg zorgeloos. Dat was niet de schuld van mijn moeder, jullie overgrootmoeder. Zij was zeer verstandig en gaf mij steeds goeden raad. „Grisette," zei ze dikwijls, „we zijn hier in het aardse paradijs der muizen. Niemand kan ons kwaad doen in dezen hoek van den graanzolder, waar onze familie al jaren in vrede geleefd heeft. Blijf dus altijd hier op den zolder, ga vooral niet buiten ons terrein. Denk er aan, verderop in dit huis woont een groote kater, geheel zwart, Mies heet ze, waarvan ik je al meer verteld heb, die je in één hap zou oppeuzelen. Gelukkig is ons gebied afgesloten door een houten schutting, waarin geen enkel gat is, waar hij door kan sluipen. Daardoor hebben we jarenlang in vrede kunnen leven. Maar hij weet waar we wonen, en 's nachts hoor ik hem vaak op zijn zachte pooten rondsluipen, in de hoop, dat een van ons, door nieuwsgierigheid gedreven, zich buiten de

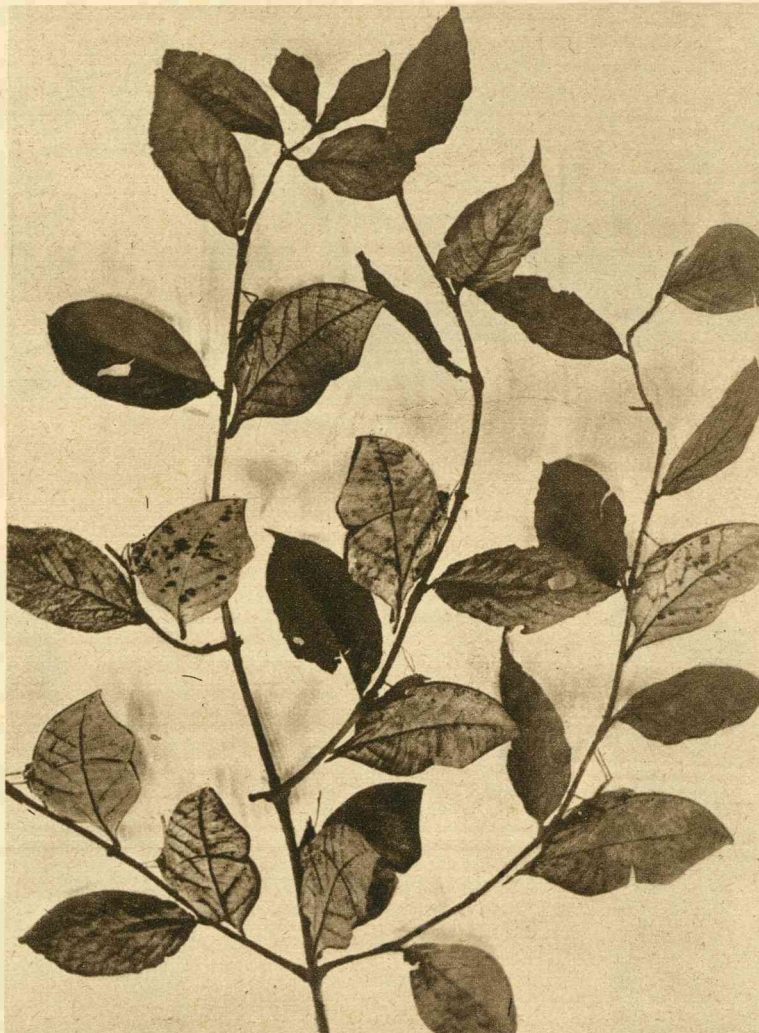

schutting zou wagen. „Alle jonge muisjes zijn niet zoo gehoorzaam als jullie, lieve kinderen," zoo ging

Grootmoeder voort, „en ik was in mijn jeugd dikwijls eigenwijs en daarom wilde ik den raad van mijn Moeder niet aannemen. Het is allemaal maar bangmakerij, dacht ik. Moeder wil mij maar altijd thuis houden.

Wacht maar, als ik eens gelegenheid heb voor een wandelingetje, dan zullen we eens zien.

En, op een morgen, dat moeder het druk had met tante Pieps te verzorgen, die ziek was door het een van een stuk spek, waar de menschen vergif in gedaan

Opgave 4 van Prijsraadsel XXVI. Hoeveel insecten zitten er op dezen tak en welke zijn dat?

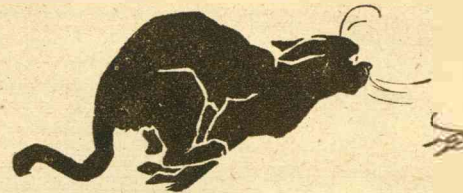
hadden, op dien morgen sloop ik door een klein gaatje in de schutting naar buiten. Daar stond ik buiten ons huis.

De zolder die zich buiten de schutting bevond was onmetelijk groot en bevatte zooveel vreemde dingen, dat ik ze onmogelijk zou kunnen opnoemen. Ik keek er naar, maar dat was niet voldoende, ik wilde alles van dichtbij zien. Ik deed een stap vooruit, toen weer een, weer een en liep eindelijk voort langen tijd doch zag nergens iets van de zwarte kat.

Die zolder waar ik liep, was niet de eenige, er boven waren weer anderen, waar men komen kon, door op kleine plankjes te springen, die de menschen een trap noemen. Ik sprong zoo'n trap op, daarna weer een, nergens een spoor van de zwarte kat.

Ik zei tot mezelve: „Die moeders willen het altijd beter weten dan wij. Ze willen ons zeker steed bij zich houden, opdat wij niet zoo wijs zullen worden!"

Dat was erg leelijk van mij, en ik werd er dan ook dadelijk voor gestraft, want op hetzelfde oogenblik hoorde ik een zacht geluid, zóó zacht, dat alleen het scherpe oor van den muis het hooren kan. Ik kijk naar den kant, waar het geluid van-

daan komt en zie opeens, jullie raden het al... die vreeselijke kat, dat zwarte monster, waarvan Moeder mij zoo dikwijls geproken had.

Hij kwam zacht naar mij toesluipen en keek mij aan met vlammende oogen. Gelukkig raakte ik de klu's niet kwijt, maar keerde haastig om, vloog terug den weg op naar huis.

Helaas! De zwarte had pooten, veel langer dan de mijne en in twee sprongen was hij vlak bij mij. Ik dacht dat ik verloren was. Denk eens aan, ik was op een van de bovenste zolders en moest dus nog een langen weg afleggen, voordat ik bij het gaatje van de schutting kwam, waar ik zoo dwaas was geweest uit te kruipen. (Wordt vervolgd.)

Ons Babelhoekje.

Bij elk prijsraadsel ontvangen we nog dagenlang oplossingen als de tijd van inzenden allang verstreken is. Let toch vooral op tot welken datum de oplossingen kunnen worden ingezonden. Die te laat inzendt, doet vergeefsche moeite. OOM TOM.

DE ROOFSPIN

DOOR STEIN RIVERTON
GEAUTORISEERDE VERTALING VAN
Mevr. D. LOGEMAN-v. d. WILLIGEN.

2)

Charlie was verbleekt, hij fluistert iets, maar niemand begrijpt wat hij bedoelt. Het klinkt als een vloek. Stiegel kijkt verbaasd van den een naar den ander.

„Doorloopen,” zegt Einar met een gedwongen glimlach.

Daarop gaan de drie heeren verder de trap op.

De drie ontvangkamers die aan de rococozaal grenzen, wemelen van heeren in rok.

Einar geeft ditmaal een zeer groot heereindiner. Hij heeft zijn Deenschen zakenvriend natuurlijk willen imponeeren. Al zijn kennissen „van naam” zijn uitgenoodigd. Allerlei titels klinken den eeregast in de ooren en hier en daar schittert een ridderorde. Met een snellen blik monstert de gastheer zijn gasten. De joviale, vroolijke referendaris ontbreekt nog, evenals zijn deftigste gast, kamerheer Toten die naast den eeregast moet zitten.

Einar gaat voor alle zekerheid de tafel in de rococozaal eens opnemen. Midden in de zaal staat de zwaar beladen, veelkleurige gedekte tafel. Glazen schitteren, bloemen geuren, kleine elektrische lampjes stralen en de kunstig gevouwen damasten servetten glanzen. De knechts leggen de laatste hand aan het werk. Einar is tevreden. Hij geeft zijn bevelen over de champagne, waar goed op gelet moet worden want de referendaris houdt niet van sec en voor den kamerheer is die nooit sec genoeg.

Daarop gaat hij naar zijn gasten terug; intusschen is de kamerheer gearriveerd. Stiegel komt op Einar af en zegt:

„Ik heb naar u uitgekeken, want ik wilde vragen of u die dame kent?”

„Welke dame?” vraagt Einar, die het paar op de trap reeds vergeten was. „O, — de dame van den ritmeester?”

„Ja, die we tegenkwamen.”

„Ik ken haar van naam, zij is een jonge weduwe, Mevrouw Kempel genaamd.”

„Juist,” antwoordde Stiegel. „Zij heet Valentine Kempel.”

„U kent haar dus ook?”

„Ja. Merkte u niet hoe verbaasd ik was, toen ik haar op de trap ontmoette?”

„Eerlijk gezegd, ja. Maar ik ken haar slechts terloops. Zij is zeer geliefd, vroolijk... gaat heel veel uit.”

„Ik begrijp best,” zeide Stiegel plotseling ernstig, „dat uw broer in haar netten verstrikt is geraakt.”

Einar keek hem verbaasd aan. Maar Stiegel schertste niet, hij was volkomen ernstig.

„Kom, kom,” zeide Falkenberg, „dat zal wel zo erg niet zijn, mijn broer is geen kind meer.”

„Als ik hem beter kende,” vervolgde Stiegel, „zou ik hem waarschuwen. Twee jaar geleden, toen ik in Hamburg was, woonde Valentine daar en werd zeer gevierd. Maar toen begonnen er praatjes over haar te loopen en men gaf haar een bijnaam, in stilte natuurlijk.”

„Wat was dat voor een bijnaam?” vroeg Falkenberg.

„De roofspin,” antwoordde Stiegel. „Maar waar is uw broer?”

Einar liet zijn blik over de gasten gaan, maar Charlie was nergens te zien. Hij begon wantrouwen te krijgen en liep naar de trap.

Bij den ingang van de eetzaal op de rez-de-chaussée zag hij Charlie staan, doodsblijk en wankelend.

Op hetzelfde oogenblik passeert de dame in de witte boa hem.

Zij schijnt haast te hebben. De uniform van den ritmeester schittert heel dicht bij.

En dan zegt zij met een haastige, zenuwachtige stem, die een gevaar voorspelt:

„Charlie, red je me?”

Zij wacht het antwoord niet af. De woorden werden pijsnel en passant geuit en klonken als een fluisterende noodkreet.

Toen Einar het gelaat van zijn broer zag, ging hem een steek door het hart.

Hij herinnert zich niet het gezicht van Charlie ooit zoo verwrongen te hebben gezien. Maar daar komt hij de trap op en Einar moet zorgen, dat Charlie hem niet in het oog krijgt. Hij haast zich naar binnen en biedt den eeregast den arm aan.

En de deuren naar de van licht stralende zaal worden opengeworpen.

II

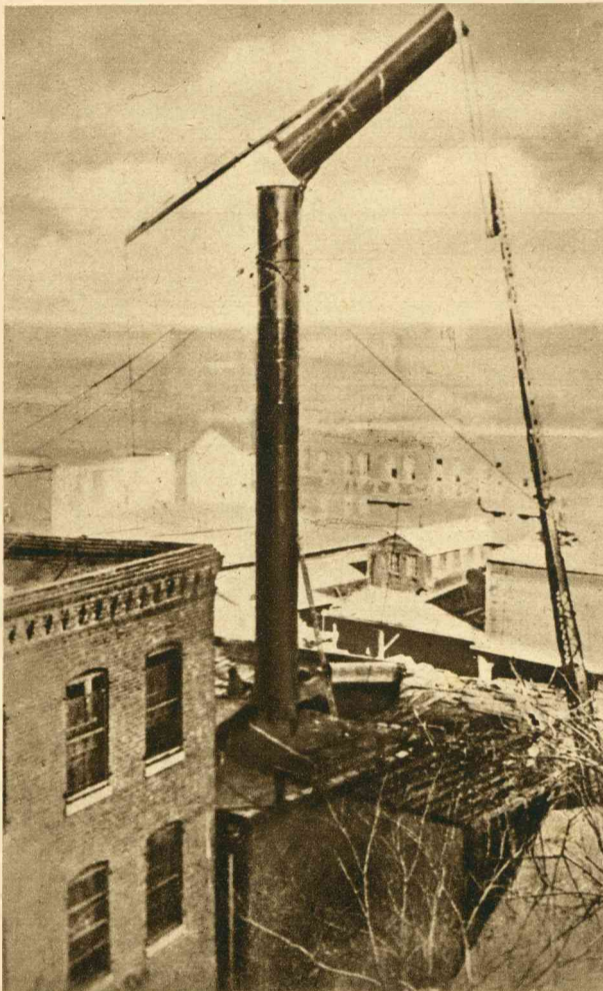
Een schot.

Einar Falkenberg was gedurende heel het diner niet op zijn gemak over zijn broer.

„Charlie, red je mij,” had Valentine gezegd. De zenuwachtigheid van haar stem klonk hem nog in de ooren. Opeens had hij begrepen dat er iets ernstigs gaande was. Charlie had niets geantwoord, maar haar alleen met een vreeselijken blik aangekeken. Daarop was zij met den ritmeester de zaal ingegaan.

Over de tafel keek hij zijn broer eens aan, die naast kamerheer Toten zat. Einar had met opzet die twee naast elkaar gezet. Hij wist dat de kamerheer graag met Charlie praatte, die altijd vol amusante verhalen was uit het moderne, luchtige Christiania-leventje.

Charlie scheen zijn talent om verhalen te doen verloren te hebben. In het begin was hij verstrooid, in gedachten verzonken, zelfs zoo dat hij zijn wijnglas omwierp. Hij at weinig, maar dronk des te meer en tegen het einde van het diner was hij geforceerd

MODERNE BOUWTECHNIEK IN AMERIKA.
Onlangs werd te New York een fabrieksschoorsteen gebouwd, die zeven ton zwaar was, en die uit verscheidene stukken tezamen gevoegd werd. Dat het werk zoowel bij den opbouw als bij een eventuele afbraak veel eenvoudiger is, dan bij de tot heden gebruikelijke gemetselde schoorsteenen, laat zich gemakkelijk begrijpen.

vroolijk, wat wonderlijk afstak bij den zwijgenden ernst in het begin. Maar Toten was verrukt over de verandering. Hij liet hem allerlei verhalen doen, die den kamerheer zoo aan het lachen maakten dat de decoraties op zijn borst er van schudden.

Eindelijk was het diner afgelopen en verspreidden de gasten zich in de aangrenzende vertrekken waar de koffie werd rondgediend. Onderwijl verdween Charlie even, maar toen hij met een mandoline onder den arm terugkwam, barstte er een geweldig applaus los. Hij werd op een tafel gezet en begon liedjes te zingen over prairiegras en bamboesstruiken, over kleine negerinnetjes en groote plantages en over de straten van New Orleans, die mooie Amerikaansche liedjes die altijd zoo'n weemoedigen onderton hebben. Charlie had een sympathieke, weeke stem en de liedjes werden met enthousiasme begroet. Einar werd onwillekeurig aangedaan, omdat hij het geheime verdriet van zijn broer in de mandolinesnaren hoorde trillen en zoowel als in den wonderlijken weemoed der eenvoudige liedjes.

Tusschen een der liedjes in ging Stiegel Charlie zijn compliment maken en vroeg hem daarop:

„Hoe gaat het met het werk, meneer Falkenberg, heeft u een nieuw stuk gereed?”

„Geen nieuw gereed,” zeide Charlie met de vingers aan de snaren, „maar ik heb verscheidene nieuwe ontwerpen. Schitterende ideeën, dat verzeker ik u. Maar daar al die begonnen schilderijen me vervelen, heb ik ze omgekeerd, zoodat iedereen die mijn ate-

lier komt zien, ze van achteren kan bewonderen.”

„Denkt u er niet over om naar het buitenland te gaan om nieuwe ideeën op te doen.”

„Zeker.”

„Zouden we niet samen naar Parijs kunnen gaan? Ik moet er voor zaken wezen.”

„Als ik maar kon,” antwoordde Charlie in gedachten, „wanneer vertrekt u?”

„Morgen.”

„Morgen? Neen, dan kan ik niet.”

Charlie begon een nieuw liedje, terwijl de Deen zich verwijderde, mompelend:

„Hij zit vast, arme kerel.”

Het feest duurde nog een uur. Toen Einar de laatste gasten naar het rijtuig had gebracht, — Stiegel uitgezonderd, — keek hij rond om Charlie te vinden, die echter nergens te ontdekken was.

„Uw broer is een half uur geleden vertrokken,” zeide de ober.

„Zoo — ging hij naar huis?” vroeg Falkenberg.

„Hij heeft in ieder geval het hotel verlaten.”

Falkenberg begreep dat als een ober zich op die manier uitdrukt er iets achter zit.

„Wat bedoel je?” vroeg Einar.

„Wat zou ik bedoelen, meneer Falkenberg? Uw broer is een kwartier geleden vertrokken.”

„Maar je zei daar net een half uur geleden.”

„Ja, een half uur geleden verliet hij de andere gasten.”

„O, zoo, — hij verliet dus niet dadelijk het hotel?”

„Neen, hij ging de spiegelzaal in.”

„Goed. Reed hij daarop weg?”

„Ja, ze waren in een auto.”

„Ze waren dus met hun tweeën?”

„Met hun drieën, meneer Falkenberg.”

Falkenberg keek den ober scherp aan.

„De ritmeester ook?” vroeg hij.

„Ja,” klonk het antwoord.

Einar en zijn Deensche vriend besloten wat rond te rijden om zich na het overdadig weelderige diner wat te verfrissen.

Zij reden ver de stad uit.

Het was een heerlijke lichte, zachte nacht. Beide heeren waren opgeruimd gestemd. Zij maakten plannen voor de toekomst en spraken nieuwe zaken af. Eerst tegen drie uur kwamen zij in de stad terug. Einar bracht Stiegel naar zijn hotel en voor zij afscheid namen, zeide hij:

„Ik wacht u dus morgenochtend om halfelf.”

„Om halfelf, uitstekend. Ik zal op tijd zijn.”

„Ik heb het geld in contanten liggen, vijf en twintig duizend.”

„Goed.”

Zij namen hartelijk afscheid. Einar bleef alleen in het rijtuig achter. Hij leunde achterover in de kussens en stak een sigaar op.

Hij trachtte aan zijn zaken te denken, maar kon het hoofd er niet bij houden. Zijn ggdachten keerden steeds naar zijn broer terug, — wat zou hem toch zoo binden? Eén ding was zeker: Charlie was ongelukkig.

Hij hoorde voortdurend het geheimzinnige „Charlie, red je me?” in de ooren.

Om den hoek van de Oscarsgade zag hij een heer, die hem bekend voorkwam, in een gewoon huurrijtuig rijden. Het was Toten, de kamerheer. En de kamerheer was niet alleen. Einar glimlachte.

Wat verder werd hij uit zijn gedachten gewekt door het getoeter van een auto. Hij herkende het geluid, er viel niet aan te twijfelen. De koetsier rukte onwillekeurig aan de teugels en keerde zich naar zijn meester om:

„Hoorde u dat, meneer? Dat moet onze auto zijn.”

„Ja, ik zou er op durven zweren,” zeide Einar, met een blik in de verte. „Dat getoeter zou ik onder honderden herkennen. Ik heb den hoorn immers zelf in Londen uitgezocht. Misschien komen we er nu achter wat er met mijn broers auto gebeurd is.”

En één oogenblik schoot 't hem zelfs door 't hoofd: misschien komt Charlie er aan.

De auto naderde, zacht voortglijdend op zware caoutchouc-banden. Het was zoo licht, dat de auto duidelijk zichtbaar was.

„Neen, deze auto is groen, die kan 't onmogelijk zijn.”

„Onmogelijk,” herhaalde Einar, „de auto van mijn broer was rood.”

„Bovendien zijn de lantarens verschillend.”

De auto suiste voorbij.

Er zaten twee heeren in. De eene was zeer donker en had veel van een Spanjaard. Einar keek hem door-dringend aan.

„Wat een walglijke tronie,” zeide de koetsier.

„Rijd door,” zeide Einar in de kussens geleund. Hij had den auto reeds vergeten. Hij voelde zich moe.

(Wordt vervolgd).

H. PANDER
& ZONEN

DEN HAAG AMSTERDAM
ROTTERDAM

Speciale Inrichting voor
Markiezen en Zonneschermen
tegen concurrerende prijzen.

VOOR

Grapjes.

Een aardig meisje trad een volle tram binnen, en een oud heer in den hoek wilde opstaan.

„Nee, alstublieft niet,” protesteerde het meisje. „Ik kan best staan!”

„Maar ik —” begon de oude heer.

„Nee, werkelijk niet,” hield zij vol, en drukte hem zachtjes op zijn plaats terug.

„Nee, maar . . .” protesteerde hij weer, een poging doend om op te staan.

„Doe het alstublieft niet,” herhaalde zij, en drukte hem weer op zijn plaats terug.

„Maar werkelijk . . .” legde hij uit, weer trachtend op te staan.

„Ik sta er op!” verklaarde zij lief.

„Schei toch voor den drommel uit, juffrouw!” riep de oude heer nu boos uit, „ik moet eruit! Ik ben al lang mijn halte voorbij!”

„Oef!” zei hij, 's morgens aan 't ontbijt, „ik voel mij zoo stijf vanmorgen als een looden deur!”

„Hoe kan dat!” riep zij verwonderd uit, „je was toch genoeg in de olie toen je gisteravond thuis kwam.”

Kleine broer (tot zijn Vader, die vertelt dat-ie een tweelingzusje gekocht heeft): „Kreeg U ze nou goedkoop, Vader, nou U er twee tegelijk kocht?”

Portier: „Mijnheer de Bruin heeft zijn paraplu weer vergeten. Ik geloof dat-ie zijn hoofd nog zou vergeten als-ie niet vast op zijn romp stond!”

Piccolo: „'t Kan best! Ik hoorde hem tenminste gisteren tegen een vriend zeggen dat-ie weer naar Zwitserland ging voor zijn longen. Die heeft hij daar zeker ook vergeten!”

„Waarom spreekt Wim van Hetty als van zijn oude vlam?”

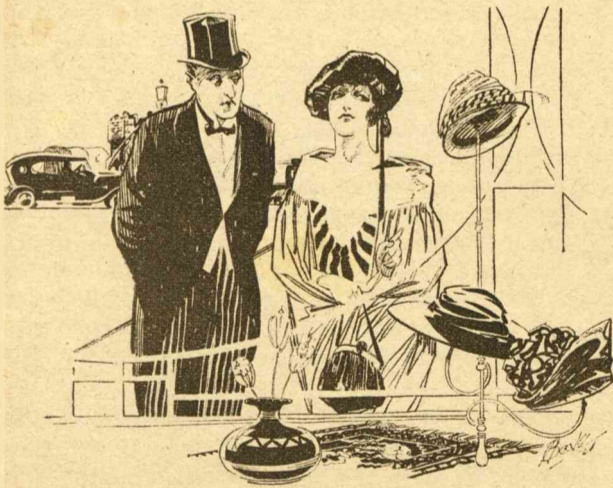
„Omdat, toen zij elkaar den laatsten keer zagen, haar oogen vonken schoten, haar lippen brandden en hij lichtelaaie-verliefd was.”

Advocaat (tot veroordeelde): „Het spijt mij, dat ik niet meer voor je doen kan.”

Veroordeelde: „Hoe heb ik het nou met je? Is vijf jaar soms nog niet genoeg?”

Dokter: „U is werkelijk héel erg ziek geweest, en u heeft het zeker aan uw ijzersterke natuur te danken, dat U het er op gehaald heeft.”

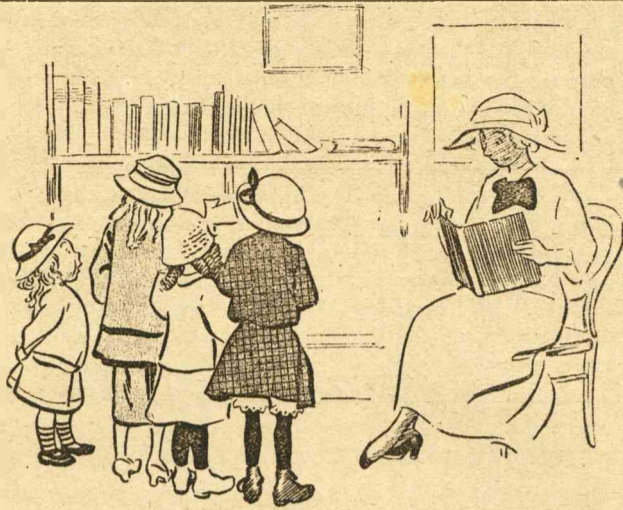
Patient: „Gelukkig, dokter, dat u het zelf óók inziet, dan kunt u me tenminste geen hoge rekening zenden.”

Hebben is hebben . . .

Hij: „Maar ben je nu zeker dat je dien hoed werkelijk hebben wilt, lieveling?”

Zij: „Hoe kan je nu zoiets vragen! Hoe kan ik dat nou weten vóór ik hem heb?”

Logisch.

Zondagsschool-onderwijzeres: „En nu, Riek, wat moeten wij doen vóór wij vergiffenis van onze zonden kunnen bekomen?”

Riek: „Zondigen.”

Allerlei Wetenswaardigs.

Reclame op de wolken.

Een maatschappij te Buffalo probeert met zoeklichten van groote sterkte, reclames te werpen op wolken. Naar men zegt, moet er aardig succes mee behaald zijn, daar het reeds gelukt is, den omtrek van een hoogen toren zichtbaar te maken.

Thans is men bezig proeven te nemen met zoeklichten van een miljoen kaarsen sterkte. Daarmee zou men dan wolken op een hoogte van tien tot twaalf kilometer boven de aarde kunnen verlichten. Intusschen — men is nog niet zoo ver, dat men bijv. aanprijzingen op de wolken kan afteekenen. Daarvoor is de zaak nog te jong. Dat er echter gunstige vooruitzichten zijn, en dat het peil der moderne reclame verhoogd zal worden door deze uitvinding, lijdt geen twijfel. Alleen — waar zal men zich moeten vervoegen om een wolk te huren? Want als er geen „bepalingen” komen, dan zal de eene concurrent natuurlijk de reclame van den ander trachten te „overlichten”, wat natuurlijk tot zeer onaangename gevolgen leiden kan. Alles wijst er dus op, dat men in Amerika — en misschien ook weldra hier te lande — een „Rijks-Wolken-verhuur-bureau” zal krijgen. — Gegadigden voor een baantje zijn dus gewaarschuwd.

Te Bierma (Engelsch-Indië) is het voetbalspel zeer populair. De spelers dragen geen enkele voet- of beenbekleding, maar trappen de bal met hun bloote voeten voort.

De bevolking der aarde wordt in ongeveer 250 jaar verdubbeld.

De huid van een olifant is ondanks haar dikte zeer gevoelig.

Het geld, dat noodig was om de St. Paul's Cathedral te Londen te bouwen, heeft men verkregen uit een belasting op de steenkolen.

Een theelepeltje vuil bevat meer levende organismen dan er menschen in heel Engeland zijn.

Men zegt, dat de verrekijker het eerst ontdekt is door een Duitsch brillenmaker. Zijn kinderen plaatsten n.l., toen zij op een dag in den winkel aan 't spelen waren, toevallig een concaaf en een convex geslepen glas samen in zoo'n positie, dat toen men er door keek, de weerhaan van den toren aan den overkant van den winkel veel grooter en dichtbij leek.

Een haring legt per jaar 30.000 eitjes.

Kameelen zijn de eenige dieren die niet zwemmen kunnen.

IEDEREEN

En mooie gedachte.
DE VRIJE.

Wie is dan vrij? — Hij is 't, die wijs en vast in 't kiezen, Zichzelf beheerscht; hij is 't wiens onverschrokken geest Geen banden, geen gebrek, ja zelfs den dood niet vreest; Wien zinnelust zoomin als eerzucht kan vervoeren; Die, door geen ongeval te storen of te ontroeren, Zichzelf genoeg 'is en aan iedren strik ontglijdt. Onkwetsbaar voor het lot, hoe fel het hem bestrijdt.

Horatius.

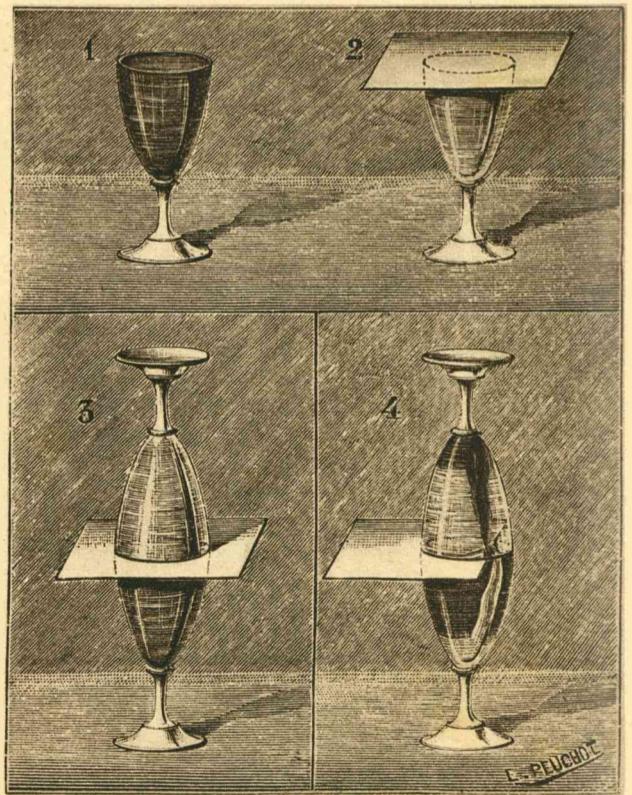
WIJN IS LICHTER DAN WATER.

Men heeft wel beweerd, dat deze eigenschap van den wijn reeds daaruit volgt, dat hij bij het drinken zoo spoedig „naar het hoofd stijgt”. Aan zulk een gevaarlijke proef willen wij ons echter maar niet wagen, doch het bewijs liever leveren door een onschuldige en eenvoudige, maar toch zeer aardige proef.

Daartoe neemt men twee even groote en volkomen gelijke wijnglazen. Het ééne glas (op onze figuur, bij N°. 1) giet men „boordevol” met rooden wijn, 't andere (bij N°. 2) met water. Op dit tweede glas legt men een blaadje niet te dun papier en drukt dit goed aansluitend tegen den rand van het glas en wel zoo, dat er volstrekt geen lucht tusschen het water en het papier achterblijft. Dan houde men de linkerhand tegen het papier, keert tegelijk het glas N°. 2 met de rechterhand om en plaatst het, met het papier er tusschen, op het glas met wijn en wel zoo, dat de randen der beide glazen precies op elkaar passen, zooals op de figuur bij N°. 3 te zien is.

Terwijl men nu met de linkerhand de glazen goed met de randen aaneen houdt, trekt men met de rechterhand voorzichtig het papier in horizontale richting, een weinig tusschen de glazen weg, zoodat er, gelijk op de figuur bij N°. 4 voorgesteld is, een kleine gleuf vrij komt.

Zoodra als nu het papier 2 of 3 centimeters van de randen der glazen verwijderd is, neemt het vocht aldaar den vorm van een liggende S aan, zoodat een opstijgend en een neerdalend gootje gevormd wordt. Daardoor stijgt de wijn naar boven en het zwaardere water uit het bovenste glas zakt naar beneden. Daar de beide vloeistoffen zich niet dadelijk met elkaar vermengen ziet men, gedurende eenige minuten, een rooden opstijgenden en een kleurlozen neerdalenden stroom.

Degene, die gaarne een mondwater gebruikt weet, dat hij in ODOL een volkomen betrouwbaar middel vindt voor de desinfectie van de mondholte en 't voorkomen van tandslag.

Dengene, die liever een tandpasta gebruikt, wordt dringend aanbevolen eens de

ODOL-tandpasta

te probeeren. Deze tandpasta reinigt voortreffelijk en heeft bovendien een heerlijk verfrisschenden smaak. De zich in deze tandpasta bevindende zouten bewerken een zachte desinfectie van de mondholte en vormen een zekere beschutting tegen het bederf van de tanden.

